

MARTTI LUTHER

Uskovienv oikeus ja velvollisuus arvioida oppia

...kaikilla kristityillä on valta ja oikeus koetella kaikkea oppia ja erottautua vääristä opettajista ja piispoista ja olla heitä tottelematta. Kuulethan tässä, mitä Kristus sanoo lampailleen: "Minun lampaani kuulevat minun ääntäni, mutta vierasta ne eivät kuule eivätkä häntä seuraa, vaan pakenevat häntä, sillä he eivät tunne hänen ääntänsä." Sillä tähän arviointiin heillä on ohje, joka juuri lausuttiin: se Kristuksen sana, että kaikki ne, jotka eivät opeta Kristusta, ovat varkaita ja murhaajia. Jo tällä on heille annettu oikeus koetella. Se ei kaipaa muuta tuomiopäätöstä kuin Kristuksen tässä antaman: he ovat velvollisia seuraamaan tätä arviointia, ja sen mukaisesti pakenemaan ja välttämään kaikkia vääriä opettajia siitä riippumatta, keitä, miten suuria ja kuinka paljon heitä onkin.

Tällä on jo pantu viralta ja vallasta ne, jotka haluavat hallita kirkossa, ei Kristuksen sanalla, vaan tuomalla esiin omia käskyjään ja vaatimalla ihmisiä olemaan heille, oikean järjestyksen mukaisesti vallassa oleville piispoille, kuuliaisina. Niin myös Kristuksen lampaat ovat velvolliset seuraamaan tätä Kristuksen tuomiota, pitämään noita viralta pantuina, Kristuksen kirkosta erotettuina ja kirottuina ja heitä pakenemaan. Ja tällaista tuomiovaltaa, jos aikovat pysyä hurskaina, uskollisina Kristuksen lampaina he eivät saa antaa riistää itseltään eivätkä siitä luopua. He eivät saa hyväksyä, ottaa vastaan eivätkä seurata sitä, mitä toiset, ovat he sitten paaveja, piispoja tai kirkolliskokouksia, toisin mahtavat päättää." (Seurakunnan oikeudesta ja saarnavirasta s. 34)

Mikä johti tunnustuksellisten seurakuntien syntyyn

Mikä johti jo 1920-luvulla itsenäisten tunnustuksellisten luterilaisten seurakuntien syntyyn? Tätä on aiheellista kysyä, koska silloin ei ollut niitä ongelmia, joista nyt puhutaan. Kirkolla ei ollut silloin naispappeutta eikä homo-ongelmaa. Mutta oli toki muita vakavia ongelmia, jotka kertoivat, että kansankirkko oli kirkkona harhautunut Jumalan sanasta ja evankeliumin oikeasta ymmärryksestä sekä luterilaisesta opista.

Itsenäiset luterilaiset seurakunnat saivat pääasiallisesti kannattajansa ja jäsenistönsä evankelisen herätysliikkeen piiristä. Asiaan vaikutti 1920-luvulla erityisesti kolme tekijää. Evankelinen kansa tunsivat evankeliumin, erotti sen valhe-evankeliumista ja pystyi Jumalan sanan valossa arvioimaan kuulemaansa julistusta. Raamattu oli evankelisille Jumalan sana. Se oli heille erehtymätön ja sillä oli vastaansanomaton arvovalta. Luther ja luterilainen tunnustus olivat heidän keskuudessaan suuressa arvossa. Luther oli evankelisille oppi-isä. Evankeliset olivat ryhmittyneet tällaisen perusasenteen ympärille ja kokoontuivat muusta kirkosta erillään rukoushuoneissaan. Yhteisestä kansankirkosta he olivat riippuvaisia vain sakramenttien ja virallisten toimitusten osalta. Näin oli usein asianlaita, kun heidän kansankirkkoseurakuntansa saarnavirkkaa edustivat toishenkiset papit.

Evankeliset teologian opiskelijat tyrmistyivät yliopistossa saamansa opetuksen johdosta. Toiset tosin vähitellen omaksuivat teologisen tiedekunnan raamattukäsityksen tai jäivät kyseleviksi sen suhteen, mutta toiset säilyttivät uskonsa Raamatun erehtymättömyyteen ja luotettavuuteen. Näiden viime mainittujen joukosta tulivat tunnustuksellisten luterilaisten seurakuntien pastorit.

Evangelisessa kansassa oli niitä, jotka ymmärsivät kaivata omia seurakuntia, joissa myös sakramentit voisi ottaa vastaan oikeilta opettajilta. Kun saatiin tietoja ulkomaisista tunnustuksellisista kirkoista ja Paimen-lehti ja omien seurakuntien kannalla olevat pastorit alkoivat selvittää asioita, syntyi liikettä kohti omia seurakuntia. Seurakuntia syntyi vuosien 1923–1926 aikana.

Jumalan sana kirkasti uskovien oikeudet ja vapautti ihmisauktoriteeteista Jeesuksen sanan mukaan: "Jos te pysytte minun sanassani, niin te totisesti olette minun opetuslapsiani; ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaiksi." (Joh. 8:31–32).

On huomattava, että ympäristön paine oli silloin huomattavasti voimakkaampi kuin nykyisin, ja ero kansankirkosta vaati todella uskon rohkeutta. Jumalan sana näytti kuitenkin tien. Evankeliumi antoi hyvän omantunnon Jumalan edessä ja voiman seurata Jumalan tahtoa. Eroaminen väärän opin yhteydestä oli omantunnon asia. Taas ne, joille ero kansankirkosta ei ollut omantunnon asia, vaan vain tarkoituksenmukaisuuskysymys, löysivät sinne jäämiselle yllin kyllin verukkeita – ja löytävät niitä vieläkin. Sillä tiellä omatunto turtuu ja Sana hämärtyy.

Suurin osa evangelisesta kansasta seurasi johtajiensa toppuuttelua ja jäi kansankirkkoon eikä ole vielääkään tunnustanut erehdystään.

Ehkä nyt ollaan uuden etsikonajan edessä. Houkutuksena on kuitenkin tavoitella suurempaa kannatusta opin yksimielisyydestä piittaamatta. Avainkysymyksiä on paljon: vanhurskauttaminen, armonvälineet, raamatuntutkisyys, oppi luomisesta, kirkko-oppi, uskovien hengelliset oikeudet, saarnavirka jne. On huomattava, että kansankirkon konservatiivien keskuudessa näissä asioissa ei vallitse yksimielisyyttä. Mutta väärän opin hyväksyminen on vihollisvoimien tahallista päästämistä Siionin kaupunkiin rakkauden ja suvaitsevaisuuden yms. puuhevosien sisällä, sillä "vähäinen hapate hapattaa koko taikinan" (Gal. 5:9).

Mitä meihin itseemme tulee, niin se, ettemme ole aivan hävinneet, on Jumalan laupeutta. Sanoihan profeetta Jeremia Jerusalemin raunioilla: "Herran armoa on, ettemme ole aivan hävinneet, sillä hänen laupeutensa ei ole loppunut: se on joka aamu uusi, ja suuri on hänen uskollisuutensa" (Val. V. 3:22–23). Kysymys on suuresta armosta, ei ansiosta. Monet ovat ikävä kyllä jääneet matkalle. Kuitenkin Herra siunaa työtämme. Hän kirkastaa armonsa uusillekin polville. Hän antaa työmiehiä elonkorjuuseensa. Ihmeellinen on hänen pitkämielisyytensä ja hyvyytensä. Muistamehan olla kiitollisia?

Pyhän sanan valossa

*Kointähti taivaalla kirkkaana loistaa,
aamua ennustain, päivääkin uutta;
nouseva aurinko yön varjot poistaa,
säikkyvät säteensä luo ihanuutta,
valollaan täyttäen taivaan ja maan.*

*Kuoleman varjossa kulkevat kansat,
harhailten etsivät autuuden tietä,
maailman yössä vain valheiden ansat
pois sanan uskosta uhkaavat viedä,
saattajat sokeat sortuvat myös*

*Jeesus on aurinko valaisevainen,
sanansa tähtenä maailman yössä.
Säteenä tahtois i "Luterilainen"
todistaa Jeesuksen lunastustyössä
totuuden taivaista valoa vain.*

*Paistaos, päiväyt, sä lohduttavainen,
valaiset, lämmitä sydämet mielet! –
Huutavan äänenä "Luterilainen"
tahtois i taivuttaa kaikkien kielet
uskoen Kristusta tunnustamaan.*

26.10.25 Juho Valve

KRISTILLINEN KIRKKO OLEMUKSELTAAN JA MAAILMASSA TOIMIVANA

A. Aijal Uppala

1. Kristuksen kirkko — Jumalan valtakunta

"Minä uskon... yhden, pyhän, kristillisen seurakunnan, pyhien ihmisten yhteyden..." (3. uskonkappale).

Jumala on armossaan etsinyt syntistä ihmiskuntaa lähettämällä sille ajan täytyessä Vapahtajan, joka oman sijaistyönsä ja -kärsimisensä kautta sovitti koko syntiin langenneen ja tuomionalaisen ihmissuvun Jumalan kanssa. Sen tehtyään hän astui ylös taivaaseen ja kokoaa nyt maan päällä viimeiseen päivään saakka ihmisiä uskomaan tähän lunastukseen. Se tapahtuu Jumalan sanan kautta. Näin kokoontuva Kristukseen uskova joukko on hänen omiensa yhteys, kristikunta, pyhä kristillinen seurakunta eli Jumalan valtakunta. Lyhyesti sanoen: Kristukseen sydämessään uskovat ovat kirkko.

Tätä opettaa ja julistaa Jumala sanassaan mm. näin: "Niin ette (Kristukseen uskovat) siis enää ole vieraita ettekä muukalaisia, vaan te olette pyhien kansalaisia ja Jumalan perhettä, apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuja, kulmakivenä itse Jeesus Kristus..." (Ef. 2:19,20). Kristukseen uskovista käytetään Jumalan sanassa seuraavia nimityksiä: "Jumalan

perhe", "yksi lauma", "minun seurakuntani", "pyhä temppeli Herrassa", "Jumalan asumus Hengessä", "Jumalan huone — Jumalan seurakunta", "Kristuksen ruumis, hänen täyteytensä", "Jumalan lapset" jne. — Kaikki tällaiset nimitykset kuvaavat Kristukseen todella uskovia ihmisiä eli kristillistä kirkkoa sanan varsinaisessa merkityksessä.

Samoin opetetaan myös luterilaisissa Tunnustuskirjoissa. Augsburgin tunnustuksessa sanotaan: "... seurakunta on varsinaisesti pyhän ihmisten ja oikein uskovien joukko" (VII ja VIII uskonkohta). Schmalkaldenin uskonkappaleista luemme vielä nämä tunnetut sanat: "Sillä (Jumalan kiitos) seitsenvuotinen poika tietää näinä aikoina, mitä seurakunta on, nimittäin uskovaiset, pyhät lampaat, jotka kuulevat paimenensa äänen. Sillä näin lapset rukoilevat: Minä uskon yhden, yleisen eli kristillisen seurakunnan. Tämä pyhyys...osoittautuu... Jumalan sanassa ja oikeassa uskossa" (XII opinkohta).

Samalla tavalla myös Olaus Swebilius määrittelee katekismusselityksessään kristillisen kirkon: "72. Mitä seurakunnalla ymmärretään? Vastaus: Ei se ole itse huone ja rakennus, jota me kirkoksi kutsumme... mutta sillä

ymmärretään kansaa, joka tunnustaa uskoa Kristukseen."

Kristuksen kirkko on olemukseltaan tässä maailmassa näkymätön, yksin Jumala näkee todellisen uskon. Niin myös Vapahtaja sanoi maallisia tavoittaville juutalaisille: "Ei Jumalan valtakunta tule nähtävällä tavalla eikä voida sanoa: 'Katso täällä se on', tahi: 'Tuolla', sillä katso, Jumalan valtakunta on sisällisesti teissä." (Luuk. 17:20,21).

Kristuksen seurakunta on voitattamaton (Matt. 16:18), ja Herra on omiensa kanssa joka päivä maailman loppuun asti (Matt. 28:20).

2. Kristuksen kirkko toimii maailmassa

Vaikka siis kristillinen kirkko sanan varsinaisessa merkityksessä on näkymätön, se on kuitenkin maailmassa havaittavissa ja toimii. Se tapahtuu sen omien tunnusmerkkien perusteella

2.1. Kristillisen kirkon tunnusmerkit

Jumalan valtakunta toimii maailmassa kristityille annettun Jumalan sanan kautta. Vaikka Kristuksen kirkko on täällä maailmassa olemukseltaan näkymätön, se on kuitenkin tunnettavissa niiden välineiden käytöstä, joiden kautta kristillinen usko syntyy ja säilyy. Nämä armonvälineet ovat Jumalan sana ja siihen perustuvat pyhät sakramentit. Ne ovat Kristuksen kirkon tunnusmerkit (notae ecclesiae Christi). Niiden oikea käyttö osoittaa, missä tämä kirkko on maailmassa olemassa ja toimii.

Vapahtaja lausui ylimmäispapillisessa rukouksessaan: "Minä olen anta-

nut heille (uskoville) Sinun sanasi. ... Pyhitä heidät totuudessa; sinun sanasi on totuus" (Joh. 17:14,17). Hän lausuu tämän sanan vaikutuksesta: "Näin on Jumalan valtakunta kuin jos mies kylvää siemenen maahan; ja hän nukkuu, ja hän nousee, öin ja päivin; ja siemen orastaa ja kasvaa, hän ei itse tiedä, miten", Mark. 4:26,27. Juuri sitä ennen (jae 14) hän selittää, mitä tuo siemen on: "Kylväjä kylvää sanan." Vieläpä sanotaan uskoon tulleista, että he "ovat uudestisyntyneet, ei katoavasta vaan katoamattomasta siemenestä, Jumalan elävän ja pysyvän sanan kautta" (1 Piet. 1:23; vrt. Jes. 55:10,11).

Jumalan sanan vaikutus toteutuu samoin myös pyhien sakramenttien kautta. Pyhästä kasteesta sanoo apostoli: "Sillä me olemme kaikki yhdessä Hengessä kastetut yhdeksi ruumiiksi" (1 Kor. 12:13a), ja vielä: "Sillä kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällenne pukeneet" (Gal. 3:27). Ja Herran ehtoollisesta hän lausuu: "Siunauksen malja, jonka me siunaamme, eikö se ole osallisuus Kristuksen vereen? Se leipä, jonka murramme, eikö se ole osallisuus Kristuksen ruumiiseen? Koska leipä on yksi, niin me monet olemme yksi ruumis; sillä me olemme kaikki tuosta yhdestä leivästä osalliset" (1 Kor. 10:16,17).

Niinpä Augsburgin tunnustuksessa sanotaan kristillisen kirkon tunnusmerkeistä: "Seurakunta on pyhain ihmisten yhdyskunta, jossa evankeliumi oikein opetetaan ja sakramentit oikein hoidetaan."

Puolustuksessa sanotaan: "Tämä seurakunta on varsinaisesti sydämissä uskon ja Pyhän Hengen osallisuus (societas), jolla kuitenkin on ulkonaiset

tunnusmerkkinsä, nimittäin puhdas evankeliumin oppi ja sakramenttien Kristuksen evankeliumin mukainen, hoidanto" (Müller s. 40 VII § 1 ja 152 VII § 5).

2.2. Paikallisseurakunnat ja kirkkokunnat

Siellä siis, missä armonvälineet, Kristuksen kirkon tunnusmerkkeinä, ovat oikein käytössä, on Kristuksen kirkko maailmassa tavattavissa — yleisyydessään ja myös paikallisesti todettavissa. Uskonyhteys voidaan todeta vain näiden tunnusmerkkien perusteella.

Jumalan tahto on, että kristityt oikein ja kaikinpuolisesti käyttävät armonvälineitä. Se tapahtuu Jumalan tahtomalla tavalla paikallisseurakunnissa.

Yleiskirkon eli kirkkokunnan ("kirkko") järjestäminen on seurakun-

tien vapaan harkinnan varassa, kunhan tämä yhteistoiminta toteutuu seurakuntien perusteiden mukaan eli "jos ne muutoin opissa ja kaikissa sen eri kohdissa ja myös sakramentin oikeassa käytössä keskenään ovat yksimieliset" (Yksimielisyyden ohje, Täydellinen selitys X § 31).

Apostolisena aikana ei seurakuntien kesken ollut järjestäytyntä kirkkokuntaa, joka on vain uskonveljellisten seurakuntien yhteinen, vapaasti järjestäytynyt elin, joka sovitulla tavalla palvelee niiden toimintaa.

Laitoskirkkojen opillisen rikkinaisyyden johdosta syntyneitä suuntaliikkeitä ja niiden yhdistyksiä ei Uuden testamentin kirkko tunne.

2.3. Kristuksen kirkon ja paikallisseurakuntien suhde

Kristuksen kirkko ja paikallisseurakunnat ovat perusteiltaan samanlaatuisia ("von derselben Beschaffenheit")

— ”eiusdem rationis”, F. Pieper), se on: niihin kuuluvat Kristukseen uskovat. Erilaisuutta on vain siinä, että paikallisseurakunnissa ja vastaavissa kirkkoissa yhteinen usko todetaan armonvälineiden käytön perusteella. Koska niitä epäuskoisetkin voivat ulkonaisesti käyttää, voi paikallisseurakunnissa olla ja on myös ulkokullattuja.

Perinteelliset nykyaikaiset kansaneli laitoskirkot koostuvat aivan toisella tavalla. Ne tahtovat pitää mahdollisimman paljon kansaa piirissään. Siitä johtuen vallitsee niiden toiminnassa opin ja tunnustuksen asioissa erilaisten oppien ja käsitysten vapaus.

Paikallisseurakuntien ja kirkkokuntien oikeana tuntomerkinä ei ole pelkästään aikanaan määrätty oppitunnustussäädös kirkkolaisissa tms. Olennaista on, julistetaanko niissä jatkuvasti Jumalan sanan oppi puhtaan yksimielisesti ja hoidetaanko pyhät sakramentit oikein.

Jumalan sanan mukaan seurakunnissa ja kirkkokunnissa ei saa sallia toisin opetettavan. Jos opilliset epäkohdat jatkuvat, pakenevat uskolliset lampaat vierasten ääntä ja kokoontuvat taas Jumalan sanan puhtaan opin yhteyteen.

Jos kristityt tietämättömyydestä tms. syystä eivät eroa toisinolettavista seurakunnista tai kirkkokunnista, ei se sinänsä merkitse heidän joutumistaan pois Kristuksen kirkon yhteydestä. Mutta Jumalan tahto ei ole, että hänen lampaansa kuuntelisivat vierasten ääntä. Tietoiset kristityt eivät voi sellaiseen neuvoa eivätkä he voi sellaiseen osallistua.

Luther määrittelee kirkon mm. tällä tavalla: "Kirkkoa ei saa arvostella sen

mukaan, saako se elää rauhassa, vaan sanan ja sakramenttien perusteella. Sillä missä näet pienenkin lauman, jolla on sana ja sakramentit väärentämättöminä, siinä on (Kristuksen) kirkko, kun vain saarnatuoli ja kastemalja on puhdas." [Lutherin 2. saarna (Mt. 24) W2 VII 1283. Vrt. Kokys. s.91.]

Näin toimii Kristuksen kirkko maailmassa.

3. Hyvä Paimen kokoaa lampaansa

Viitataan tutkimuksemme tunnuslauseeseen: "Minä olen se hyvä paimen. Hyvä paimen antaa henkensä lammasten edestä" (Joh. 10:11). Näin kuvaa Vapahtaja meille lunastustyötään. Evankeliumin sanoma oli julistettava kaikille luoduille. Tällä äänellensä Hyvä Paimen kutsuu ja johdattaa uskovaisensa kaikista kansoista yhdeksi laumaksi, jonka paimen hän itse on.

Täällä maailmassa uhkaa Kristuksen lampaista suuret vaarat ja vietykset. Mutta Hyvä Paimen johtaa täälläkin laumaansa, ja lampaat seuraavat häntä. "Ja laskettuaan kaikki omansa ulos hän kulkee niiden edellä, ja lampaat seuraavat häntä, sillä ne tuntevat hänen äänensä" (Joh. 10:4). Tämä Hyvän Paimenen ääni kuuluu meille Jumalan sanasta. Sitä todistaa velijelle, sisar sisarelleen. Sitä julistavat jumalallisella velvoituksella seurakunnan kutsumat sananpalvelijat. "Joka kuulee teitä, se kuulee minua, ja joka hylkää teidät, hylkää minut" (Luuk. 10:16). Kristillisessä seurakunnassa ei ole lupa puhua mitään muuta kuin Jumalan omaa sanaa: "Jos joku puhuu (seurakunnassa), puhukoon niin kuin Jumalan sanoja" (1 Piet. 4:11). Eihän

muuten voikaan olla, kun Kristukseen uskovat ovat hänen seurakuntansa, ja hän itse sanallaan heitä johdattaa.

Täällä maailmassa vaanii vihollinen juuri näitä Kristuksen lauman lampaista. Hän tahtoo eksyttää heitä siitä pois. Hän saattaa käyttää hyvän paimenen sanoja, mutta opettaa silti omia vietteleviä oppejaan. Jos Kristuksen lauman lampaat huomaavat, että heidän korviinsa kuulunut paimenen ääni ei ollutkaan puhdasta Jumalan sanan opetusta, he kavahtavat sitä. Sillä "vierasta ne eivät seuraa, vaan pakenevat häntä, koska eivät tunne vierasten ääntä" (Joh. 10:5). Kun lampaat näin tekevät ja säilyttävät keskuudessaan Jumalan sanan puhtaana, he saavat

nauttia Hyvän Paimenen johdatusta perille näkemiseen saakka.

Hyvä Paimen johtaa lampaitansa tänä päivänä samoin kuin ennenkin. Kristukseen uskova lammaslauma on jatkuvasti täällä maailmassa taisteleva seurakunta. Aika ei muuta tien suuntaa eikä avarra sen ajallista ahtautta. Mutta Herran omilla on voiton lupaus: "Minun lampaani kuulevat minun ääntäni, ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua. Ja minä annan heille iankaikkisen elämän, ja he eivät ikinä huku, eikä kukaan ryöstä heitä minun kädestäni" (Joh. 10:27,28).

OTE kirjasta Tunnustukselliset Seurakunnat syntyvät, s. 9–12

Miten löydän Kristuksen Kirkon. Kristuksen Kirkon pettämättömät tuntomerkit

Jeesuksen opetuslapselle, joka haluaa seurata hyvän Paimenensa ääntä, on aina ajankohtainen kysymys, miten hän löytää todellisen Kristuksen Kirkon. Eihän Kristuksen Kirkkoa voi edustaa sellainen ulkonainen laitos, joka toimii selvästi vastoin Pyhän Raamatun sanaa ja joka sallii keskuudessaan opetettavan ihmistekojen vanhurskautta pelastukseen. Eihän Kristuksen Kirkko voi olla kaiken sen inhimillisen ja Jumalan sanan vastaisen historiallisen harhaisuuden jatkumo, mitä ulkonaisessa kristikunnassa on kautta aikain esiintynyt, vaan ulkonaiset kirkot tarvitsevat aina paluuta alkuperäiseen uskoon ja oppiin, siis jatkuvaa uskonpuhdistusta (*ecclesia semper reformanda est*).

Luterilainen uskonpuhdistus syntyi paavikirkon opillisen sekavuuden ja monenlaisten väärinkäytösten keskellä ja löysi Kristuksen Kirkon tien ja toimintatavan. Se ei jäänyt yhdeksi lisäsuunnaksi jo olemassa olevien suuntien joukkoon eikä pyydellyt itselleen olemassaolon oikeutta paavilta Roomasta, vaan Martti Luther ja muut uskonpuhdistajat hänen rinnallaan olivat löytäneet evankeliumin ja seurasivat Vapahtajansa ääntä eli Pyhän Raamatun sanaa. Sitä seuratessaan he tunnustivat: "Edelleen seurakuntamme opettavat, että yksi, pyhä kirkko on pysyvä ikuisesti. Kirkko on pyhien yhteisö, jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan. Kirkon todelliseen ykseyteen riittää yksimielisyys evankeliumin opista ja sakramenttien toimittamisesta..." (Augsburgin tunnustus VII).

Koska Kristuksen Kirkko eli Seurakunta on pysyvä ikuisesti, täytyy sen olla olemassa ja jollakin tapaa löydettävissä. Sillä on näet selvät, pettämättömät tuntomerkit (*notae ecclesiae*). Vaikka Kirkko muodostuu ihmisistä, uskovista, niin nämä Kirkon tuntomerkit eivät ole ihmisten ominaisuuksia. Pettämättömät tuntomerkit ovat ne Jumalan antamat asiat, jotka synnyttävät ja säilyttävät Kirkon, eli Kirkko on siellä, missä "evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan" (Augsb. tunn. VII, TK 1990 s. 54.). Missä näin tapahtuu, siellä Kirkon täytyy olla, koska Jumalan sana saa välttämättömästi aikaan uskoa.

Kristuksen Kirkolle ei ole ominaista opillinen erimielisyys, vaan opin yksimielisyys. Jo Mooseksen kirjoista alkaen Raamattu osoittaa, että Jumalan kansan tie on pysyvä kuuliaisena Jumalan sanalle ja visusti karttaa Sanan korvaamista ihmisajatuksilla, olkoot ne tarkoituserittään miten hienoja tahansa. "Katso, kuuliaisuus on parempi kuin uhri ja tottelevaisuus parempi kuin oinasten rasva" (1 Sam. 15:22). Näin Samuel lausui Herran sanana kuningas Saulille, joka hyvässä tarkoituksessa jätti täyttämättä Herran käskyn. Apostolit poistivat seurakunnista opetuksella ja seurakunnasta sulkemisella väärät opit ja väärät opettajat. Luterilainen tunnustus lausuukin: "Kristillisen seurakunnan todelliseksi yhteydeksi näet riittää se, että siinä evankeliumi yksimielisesti puhtaasti käsityksen mukaisesti saarnataan ja sakramentit Jumalan sanan mukaisesti jaetaan" (Augsb. tunn. VII, TK 1948, s. 27) Yksimielisyyden ohjeessa lausutaan kirkollisen yhteyden edellytyksenä olevan, että seurakunnat "opissa ja kaikissa sen kohdissa ja myös pyhän sakramentin oikeassa käytössä keskenään ovat yksimieliset" (X,31, TK 1948. s. 553).

Kun siis sydämeistämme kavahtamme väärää oppia ja pitäydymme uskollisesti sellaiseen seurakuntaan, missä evankeliumi julistetaan puhtaasti ja sakramentit jaetaan Kristuksen asetuksen mukaan, olemme löytäneet Kristuksen Kirkon, emme oman järkemme ansiosta, vaan Jumalan ihmeellisestä johdatuksesta ja hänen evankeliuminsa voimasta.

Toki usko vaikuttaa hedelmiä, esimerkiksi rakkautta ja rukousta, ja niitä havaitaan Kristuksen Kirkossa. Ne eivät kuitenkaan ole pettämättömiä tuntomerkkejä. Niitä voi ulkonaisesti olla teeskentelijöillä ja ei-kristityilläkin. On myös huomattava, että uskovilla on hedelmissään puutteita ja erilaista heikkoutta. Armon evankeliumi on se, joka kantaa. Sitä etsimme, siihen pitäydymme, siitä elämme.

Kun tunnustukselliset luterilaiset seurakunnat syntyivät maahamme 90 vuotta sitten, kysymys oli juuri siitä, että kristityt voisivat saada sielunravintonsa Kristuksen Kirkon puhtaiden, pettämättömien tuntomerkkien alla hyvän Paimenen hoidossa. Tämän asian jumalallisesta oikeudesta vallitsi selvyys. "Tie, jota olemme kulkeneet, on ehdottoman oikea. Me kulkijat vain olemme heikot. Mutta Herramme Kristus on armollinen." Näin lausui eräs jäsenemme vähää ennen kuolemaansa. Tässä uskon lujudessa ja mielen nöyryydessä pyydämme saada jatkaa. Haluamme sydämeistämme pitäytyä Kristuksen Kirkkoon, olla sen uskollisia jäseniä ja kiitollisina nauttia sen oikeuksista. Pyydämme myös täyttää velvollisuutemme ja osoittaa siten kiitollisuutta Vapahtajallemme, joka on tullut meille valmiiksi tieksi iankaikkiseen elämään ja taivaan autuuteen.

Markku Särelä

Luterilainen uskonpuhdistus

Kun augustinolaismunkki Martti Luther 1517 nousi vastustamaan paavikirkon erästä räikeätä harhaa, anekauppaa, hän ei tarkoittanut uskonpuhdistuksen alkamista tämän sanan meille tutussa merkityksessä. Hän vain piti ehdottomasti kiinni Jumalan sanan opista ja toivoi ja vaati, että tuo harhappi Kristuksen lunastustyötä häpäisevänä poistettaisiin. Kun paavikirkko ei tunnustanut anekauppaa harhaksi, vaan ryhtyi sitä puolustamaan, syntyi siitä vähitellen laajeneva taistelu. Kesti kolme vuotta, ennen kuin Luther käsitti paavikirkon todellisen, opillisen turmeluksen [W2 XX 76. MkLt? s. 39]. Siihen asti hän oli toivonut sen parantuvan ja puolustanut sitä sekä velvoittanut kristityitä siinä pysymään, kuuluihan hän vielä itsekin siihen. Ennen kuin Luther – silloisissa oloissa – oli päässyt ratkaisevaan tulokseen, paavikirkko ryhtyi julistamaan hänet ja hänen kannattajansa pannaan. Ennen pannajulistusta Luther osoitti ehdottoman eronsa paavikirkosta julkisesti polttamalla paavikirkon kanoniset lait ja pannauhkakirjan. Tämä tapahtui joulukuun 10 p:nä 1520 klo 9 ap:llä.

Näin syntyi vähitellen luterilainen uskonpuhdistus. Se ei ollut mikään suuri inhimillinen kehitysvaihe, vaan kristityt johdatettiin jälleen Jumalan sanan perustuksella uskomaan Herraan Jeesukseen Kristukseen. Taas kuului Hyvän Paimenen ääni, ja lampaat seurasivat sitä.

Mutta mitä tämä todellisuudessa merkitsi?

Ennen oli paavilla ollut kaikki hengellinen valta yli kristittyjen ja seurakuntien. Nyt tämä valta annettiin kristittyjen omaisuudeksi niin totta kuin he uskon kautta Kristukseen ovat hänen omiaan. Ennen oli kaikki kaikessa kristittyjen omiatuntoja sitonut paavillinen laitoskirkollisuus. Nyt oli kaikki kaikessa Jumalan sana, joka vapautti omattunnot synnistä ja kaikesta ihmisorjuudesta. Nyt hallitsi Lunastajamme uskovien sydämissä armollaan ja totuudellaan. Siinä murtui hallitseva, mahtava paavillinen kirkkolaitos, ja sen ulkopuolella kokoontuivat luterilaiset seurakunnat Kristuksen kirkon tunnusmerkkien mukaan.

Uskonpuhdistus merkitsi aikanaan yhtä vakavaa murroskautta kuin oli ollut apostolisten seurakuntien syntyminen erilleen synagogakirkollisuudesta [C. F. W. Walther, Kirche und Amt, 4. pain. Zwickau i. Sa. 1894, s. 128–]. Kun uskonpuhdistuksen kirkko irtaantui paavikirkosta, se tapahtui alu-eittain. Kuitenkin se järjestyi Kristuksen kirkon tunnusmerkkien mukaan. Julkaistessaan v. 1526 jumalanpalvelusjärjestyksen Luther tunnusti, että silloiset seurakunnat olivat lähetyskenttä, josta jatkuvan oikean opetuksen kautta vakavien kristittyjen pitäisi kokoontua varsinaisiksi apostolisiksi seurakunniksi, joitten keskuudessa

kaikki tapahtuisi Jumalan sanassa osoitetulla tavalla. Luther kuitenkin valitti, ettei hänellä ollut riittävästi näitä vakavia kristityitä, joten hänen täytyi tyytyä siihen, että silloisissa seurakunnissa Jumalan sana saarnattiin puhtaasti ja sakramentit hoidettiin Kristuksen asetuksen mukaan [Kokys. s. 72–74. – "Deutsche Messe" 1525: Katso MkL? s. 50–54, 93–95.]. Näin Jumalan sana oli jälleen valaisemassa kristittyjen teitä, ja Luther saattoi lausua uskonpuhdistuksen kirkosta: "Sillä entinen, vanha kirkko pilkistää jälleen esiin (kuten aurinko pilvien lomitse, joitten takana aurinko oli, vaikkei sitä näkynyt)..."[Walch2 XVII 1311–, Kokys. s. 98–101.]

Moni saattaa helposti 450 vuoden takaa pitää uskonpuhdistusta miltei luonnollisena ja yksinkertaisena asiana. Se on kuitenkin joka askeleella Jumalan suuri ihme. Elämänsä loppuun asti oli Luther Wormsin valtakunnankirouksen alainen. Keisarin täytyi väliin aina valtiollisten vaikeuksien johdosta jonkin verran lievittää sen uhkaa, mutta sitä ei koskaan peruutettu. Paavikirkko pyrki koko ajan tuhoamaan koko uskonpuhdistuksen. Luther sai toimia varsin yksinäisenä. Hänen lähin apulaisensa, Melancthon, horjui jatkuvasti sekä opin asioissa että paavikirkon edessä. Lutherin oli tuettava opetuksillaan häntäkin.

Heti kun Luther vuonna 1546 uskollisena kuolemaan saakka oli ummistanut silmänsä, ryhtyivät uskonpuhdistuksen viholliset ratkaisevaan hyökkäykseen. Lutherin lähimmät työtoverit myöntyivät paavikirkon vaatimuksiin ja sallivat uskonpuhdistuksen kirkastaman jumalallisen opin him-

mentämistä. Uskollisia oli kyllä silloinkin ja he joutuivat vainon alaisiksi. Lisäksi salakalvinilaiset röyhkeästi vehkeilivät luterilaista tunnustusta vastaan. Vuonna 1560 oli luterilainen tunnustus syrjäytymässä. Toiset luterilaiset opettajat joutuivat harhaopeja vastustaessaan päinvastaisiin erheisiin. Sanomaton sekasorto vallitsi uskon ja opin asioissa. Mutta silloinkin oli uskollisia luterilaisia opettajia, jotka henkensä uhalla pyrkivät kokoamaan Kristuksen lauman lampaita puhtaan luterilaisen opin ääreen. He suorittivat jättäjäistyön ja selvittivät kaikki silloiset riidanalaiset opinasiat.

Näin syntyi viimeinen luterilainen tunnustuskirja "Yksimielisyyden ohje" v. 1577. Se päättyy näillä vakavilla, velvoittavilla sanoilla:

"Me olemme siis Jumalan kasvojen ja koko kristikunnan, nyt elävien ja meidän jälkeemme tulevien, edessä tahtoneet todistaa, että juuri tämä kaikista mainituista ja selitetyistä kiistanalaisista uskonkohdista nyt antamamme selitys on meidän uskomme, oppimme ja tunnustuksemme. Siinä me myös Jumalan armon avulla tahdomme ilmestyä Jeesuksen Kristuksen tuomarinistuimen eteen siitä tilin tekemään. Sitä vastaan emme myöskään, emme salaa tai julkisesti, tahdo mitään puhua tai kirjoittaa, vaan me aiomme Jumalan armon avulla siinä pysyä. Tarkasti harkiten, Jumalaa peljäten ja häntä avuksi huutaen me olemme tämän omakätisesti allekirjoittaneet." [Tkt. s. 573 § 40.]

OTE kirjasta: A. Aijal Uppala, Tunnustukselliset seurakunnat syntyvät, s. 14–16

KIRKOLLINEN LUMOUS

Lumousta ja vapautusta siitä

Jumalan valtakunta on "vanhurskautta, rauhaa ja iloa Pyhässä hengessä". Se on kristillisen uskon asia. Usko pitäytyy Jumalan saanaan ja sen mukaan käytettyihin sakramentteihin. Näitten Kristuksen kirkon tunnusmerkkien (notae ecclesiae Christi) perustalla kokoontuu ja toimii kristillinen kirkko maailmassa.

Ihmisluonto pyrkii uskonnollisissa asioissa pitäytymään ajallisiin kirkollisiin tottumuksiin ja muotomeneihin riippumatta siitä, miten kirkko edustaa Kristuksen kirkkoa. Milloin uskonnollisuus pitäytyy muuhun kuin Kristuksen kirkon tunnusmerkkeihin, se turvautuu kirkollisiin muotoihin ja harjoittaa taikuutta.

Kun luterilainen kirkko aikaa myöten muuttui laitosmaiseksi, pitäydettiin siihen riippumatta siitä, opetettiinkö siellä Jumalan sana yksimielisesti puhtaana vai ei.

Ulkonaisen muodollisen uskonnollisuuden lumous on luterilaisissa kirkoissa voittanut alaa.

Tällainen luterilaista nimeä kantavan laituskirkollisuuden lumous on Suomessakin tullut kansan yleiseksi uskonnollisuudeksi. Kun täälläkin 1920-luvulla alkoi syntyä tunnustuksellisia luterilaisia seurakuntia, joiden ainoa tarkoitus on oikealla tavalla seurata Kristuksen kirkon tunnusmerkkejä, hallitsi inhimillinen laituskirkollisuuden lumous kirkon luterilaisimpiakin piirejä.

Vapautuminen inhimillisen laituskirkollisuuden lumouksesta on uskonpuhdistusta. Sellaista oli Lutherin esiintyminen paavikirkon harhoja vastaan. Samaa on myös vapautuminen sekaoppisen laituskirkollisuuden lumouksesta myöhempinäkin aikoina.

Tällaista uskonpuhdistuksen tietä ovat uskolliset luterilaiset viime vuosisadalla nykypäiviin asti

kulkeneet kokoontuessaan tunnustuksellisiin luterilaisiin seurakuntiin ja vastaaviin kirkkoihin.

Lumousta vastaan — lumouksen alaisuutta

Luther käsitteli 1534 suhtautumista toisinopettavaan kirkkoon tällä tavalla:

"He (paavilaiset) huutavat aina vain: Kirkko! Kirkko! Kirkko! ja kutsuvat kirkoksi myös jumalattomia ihmisiä, joilla on ja jotka laativat oppikäsityksiä ja lausemia yli ja vastoin Raamattua vieläpä jumalalliseen mahtiin vedoten. — — — Mutta jos meidän on kutsuttava kirkoksi sitä, jota he yhä huutavat kirkon olevan, ja jos meidän olisi uskottava sitä, mitä he aina sanovat ja tekevät: mihin sitten enää Pyhää Raamattua tarvitaan, miksi sitten syntejä rangaistaan, minkä tähden olemme totuuden tunnustuksen tähden kuoleman vaarassa, kun me (heidän opetuksensa mukaan) voisimme helposti selviytyä kaikesta ja ilman vaivaa vain nukkuen voi-

simme tulla autuaiksi.— — — Ja kuinka tässä aiotaan neuvoa niitä hurskaita ja jumalaisia sieluja, jotka ovat sidotut Raamattuun jumalallisen totuuden sanana eivätkä voi uskoa sellaista, mitä julkisesti opetetaan vastoin Raamattua? Onko meidän heille ehkä sanottava: paavia on kuultava, jotta rauha ja yksimielisyys säilyisi? Vai onko annettava heidän huojua epä tietoisuudessa ja odottaa niin kauan, kunnes paavi kannattajineen on jotakin muuta päättänyt? Ne, jotka tätä kannattavat, olkoot sen enempää sielunsa autuudesta välittämättä ja itsestään varmoja, mutta totisesti ei kuitenkaan voida epävarmojen ja epäselvien oppien kautta rauhoittaa sellaista sydäntä, joka pelkää Jumalaa ja vakavuudella tahtoo välttää iankaikkista kadotusta ja haluaa iankaikkista elämää."

OTE kirjasta: A. Aijal Uppala, Tunnustukselliset seurakunnat syntyvät, s. 271s.

Ensimmäisten tunnustuksellisten seurakuntien synnystä 90 vuotta

Yhdeksänkymmentä vuotta ihmiselämässä on pitkä aika. Siihen mahtuu kirkon, kansakunnan ja suvun piirissä monenlaisia kohtailoita. Erityisesti näemme Jumalan hyvän johdatuksen seurakuntiemme synnyssä ja niiden 90-vuotisella taipaleella.

Ensimmäinen seurakuntamme syntyi Lahteen. Sen perustamispäivä oli 16.12.1923. Se kutsui pastorikseen Kauko Valven, joka hoiti seurakuntaa kuolemaansa asti 10.1.1954. Toinen seurakunta oli Hämeenlinnan seurakunta, jonka perustava kokous oli 18.1.1924 pastorinaan A. Aijal Uppala. Hänen asiakseen jäi siirtää seurakunta-asia seuraavalle polvelle. Hän sai olla keskuudessamme aina vuoteen 1984. Samana vuonna eli 12. 12. 1924 syntyi vielä Kyyjärven seurakunta pastorinaan R. G. Wegelius. Koskenpään seurakunta järjestyi pastori Väinö Salosen (kuoli 3.1.1953) johdolla 5.2.1925. Turun seurakunta järjestyi 19.1.1925 (Uppala). Helsingin seurakunta järjestyi 22.5.1925 (Uppala). Selänpään seurakunta järjestyi 4. 10. 1925 (past. Valve), Vuokselan 19.1.1926 (past. Valve) ja Jämsän (past. Väinö Salonen) 1.3.1926 sekä Kuusankosken seurakunta 22.8. 1926 (past. Valve). Sen jälkeen on tapahtunut seura-

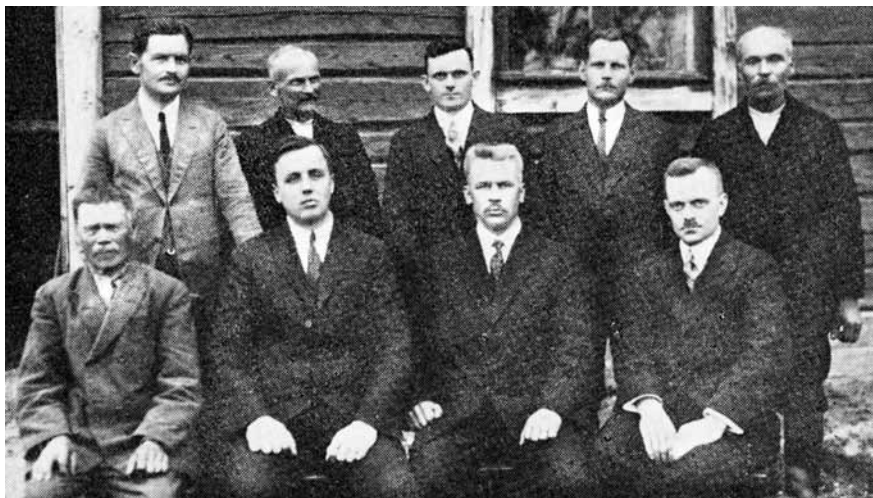
kuntien hallinnollista yhdistymistä, mutta sielut on hoidettu sinne, missä asuvat.

Seurakunnissa on sen jälkeen tapahtunut muitakin muutoksia. Sota ajoi vuokselalaiset evakkoon. Muuttoliike on tyhjentänyt joitakin paikkakuntia jäsenistämme, mutta samalla siirtänyt heitä toisaalle. On ollut myös niitä kirkkomme piirissä syntyneitä, jotka eivät omaksuneet evankeliumia eivätkä tunnustuksellista seurakunnallisuutta. Mutta on tullut myös runsaasti uusia, joille puhdas Jumalan sana on luovuttamattoman tärkeä. On myös tapahtunut, että monet, jotka ovat jättäneet toimintamme, ovat palanneet. Evankeliumi on, kuten Luther on Raamatun opettamana todennut, kuin kuuroside. Se ei viivy kauaa samalla paikkakunnalla. Olemme saaneet todeta sekä sitä, että toiminta päättyy jollakin seudulla, että sitä, että se myös siirtyy toiselle paikkakunnalle. On myös sukuja, joiden edustajia ei enää ole lainkaan joukossamme, vaikka ennen heitä oli runsaasti joukossamme. Mutta on myös niin, että siemen on säilynyt kaikesta huolimatta. Jostakin suvusta voimme laskea jopa kuusi sukupolvea, joiden edustajia on peräjälkeen pysynyt uskollisina jäseninä.

Kuvassa Kyyjärven seurakuntalaisia. Kuva on otettu vuonna 1925 tai 1926. Seurakuntaan kuului vuoden 1926 lopussa 23 aikuista ja 26 lasta. Alla Lahden seurakuntalaisia vuonna 1925

Suomen Tunnustuksellisen Luterilaisen Kirkon perustava kokous vuonna 1928. Seurakuntien edustajat: Seis. vas. Viljo Malkavaara (Lahti), Sylvester Suur-Konka (Selänpää), Lauri Sihvola (Kuusankoski), T. Jukkara (Kuusankoski), Yrjö Inkiläinen (Vuoksela). Ist.vas. Taneli Sopanen (ei edustajana), pastorit K. Valve (Lahti), V. I. Salonen (Koskenpää), A. A. Uppala/Wegelius (Hämeenlinna).

Alla Vuokselan seurakuntalaisia vuonna 1928

Yllä Turun seurakuntalaisia vuonna 1924

Alla Lahdessa vuonna 1949 vietetyn 25-vuotisjuhlan väkeä. Mukana myös Mis-sourisynodin edustaja pastori Walter C. Daib, edessä oikealla.

Uskon ja tunnustuksen asioissa emme perustele toimintamme oikeutusta lukumäärillä. Muistamme Raamatun sanan Herran temppelin rakentamisesta: "Sillä kuka pitää halpana pienten alkujen päivän, kun nuo seitsemän Herran silmää, jotka tarkastavat koko maata, iloitsevat nähdessään luotilangan Serubbaabelin kädessä?" (Sak. 4:10) Herra on siunannut sanansa levitystä sielujen autuudeksi ja uskon vahvistukseksi laajalle meidänkin vähäisten voimiemme

välityksellä. Nuoremmille saanen antaa rohkaisuksi Raamatun sanan: "Ei mikään estä Herraa antamasta voittoa harvojen kautta yhtä hyvin kuin monien" (1 Sam. 14:6).

Tulevaisuus ei ole meidän käsissämme eikä meidän tiedossamme. Mutta pyydämme olla uskollisia ristiinnaulitun Herramme todistajia siinä varmuudessa, että Kristus vie Seurakuntansa perille ja ettei työmme ole turha Herrassa.

MS

Elämämme pasmat Kristuksen kädessä

Elämämme pasmat saattavat välitä mennä sekaisin. Niin voi tapahtua omasta syystämme tai jostakin muusta syystä. Mutta on hyvä luottaa siihen, että Herramme Kristus voi kaiken panna palvelemaan omia hyviä tarkoituksiaan, erityisesti sielumme iankaikista pelastusta. Saanen kertoa tästä omakohtaisen esimerkin.

Syksyllä 1997 minulta leikattiin kolme neljäsosaa vatsalaukusta, koska sen kalvoihin oli pesiytynyt syöpä. Ollessani osastoilla toiset potilaat iloitivat kuulemastaan, kun saatoin heille puhua siitä, kuinka Jumala rakkaudessaan vetää sairaudenkin kautta tykönsä, jolloin sairaudesta tulee siunaus.

Leikkausta seuranneisiin sytostaattihoitoihin liittyi todella vahva kortisonilääkitys. Ne vaikuttivat piristymisen, niin että nousin aamulla puoli viideltä ja panin illalla nukkumaan yhdentoista aikaan. Päiväajat kirjoitin kirjaa *Kristus meidän edestämme Tee-sejä vanhurskauttamisesta*. Kirja löysi tiensä Rovaniemen sivukirjastoon, josta nuori lukiolainen Vesa Hautala sen löysi. Se auttoi, kuten hän kertoo toisaalla tässä lehdessä, varmuuteen uskon asioissa.

Näemme näissä asioissa Jumalan ihmeellisen johdatuksen. Se, mitä me

ihmiset sanomme sattumaksi, onkin Jumalan suunnitelmien toteutumista, hänen johdatustaan. Elämämme vaiheet saattavat meistä näyttää sotkuisilta, mutta Kristuksen haavoitetussa kädessä ne ovat hyvässä järjestyksessä. Kaiken pahan hän kääntää valittujensa hyväksi. Hän etsii heidät hoivaansa. Vaikka he olisivat niin vaikeasti löydettävissä kuin neula heinäsuovasta, hänelle heidän löytämisensä ei ole ongelma. Raamattu todistaa: "Palatkaa takaisin, te luopuneet lapset, sanoo Herra, sillä minä olen ottanut teidät omikseni, ja minä noudan teidät, yhden ainoankin kaupungista ja kaksi sukukunnasta, ja tuon teidät Siioniin. Ja minä annan teille paimenet oman sydämeni mukaan, ja he kaitsevat teitä ymmärryksellä ja taidolla." (Jer. 3:14–15). Niin kuin Kristuksen kädessä ovat seurakuntien paimenet, hänen johdatuksessaan ovat myös seurakunnat ja yksittäiset ihmiset, erityisesti uskovat.

Saamme olla varmoja siitä, että "kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi, jotka Jumalaa rakastavat, niiden, jotka hänen aivoituksensa mukaan ovat kutsutut" (Room. 8:28).

Tieni Suomen Tunnustukselliseen Luterilaiseen Kirkkoon

Pastori Kimmo Närhi

Ensimmäinen kontaktini STLK:oon syntyi lehden välityksellä. Vuonna 1986 kirkkokunta lähetti Luterilainen-lehden kaikille teologian opiskelijoille. Tällöin olin opiskellut yhden lukukauden Åbo Akademin teologisessa tiedekunnassa. Lehden myötä tulin ensimmäistä kertaa tietoiseksi siitä, että Suomessa on tunnustuksellinen luterilainen kirkko.

Olin aloittanut opiskeluni ajatellen niin, että pyrkisin valmistautumaan pastorin virkaan kansankirkossa. Jo opiskelun alkuvaiheista alkaen kansankirkon monioppisuus kuitenkin aiheutti minulle kysymyksiä. Kun tutustuin Luterilainen-lehteen ja STLK:n kustantamaan kirjallisuuteen, nuo kysymykset saivat tarkempaa sisältöä.

E erityisen tärkeä kirja oli pastori A. Aijal Uppalan ”Tunnustukselliset seurakunnat syntyvät”. Itse syntyvaiheiden kuvausta tärkeämpi minulle oli kirjan alun vajaan neljän sivun mittainen luku: ”Kristillinen kirkko olemukseltaan ja maailmassa toimivana”. Tämän luvun lyhyt ja selkeä esitys tuo esiin Raamatun ja luterilaisen tunnustuksen perusteet sille, että seurakunnan tulee pitäytyä oikeaan oppiin ja torjua sitä vastaan nousevat opit. Luvun lukemisella oli ratkaiseva vaikutus siihen, että aloin tutkia kirkkokysymystä tarkemmin ja tulin STLK:n yhteyteen.

Vuodesta 1987 alkaen tutustuin STLK:n toimintaan Turussa. Jumalanpalveluksia oli, kuten nykyäänkin, noin kerran kuussa, ja lisäksi kotitilaisuuksia. Monia rakkaita muistoja on tuon ajan Turun joukosta, josta moni on jo nukkunut pois. Yksi mieleenpainuvimmista muistoista liittyy hyvin iäkkääksi eläneeseen Ida Honkaan, joka aina terveyden salliessa hitaasti tuli jumalanpalvelukseen, kuunteli tarkoin ja seurasi suurennuslasilla virsien sanoja, vaikka ei enää voinut lauluun yhtyä. Tämä aika, 1986 – 1993, oli hyvin merkittävää siinä mielessä, että pääsin entistä tarkemmin selvytyteen monesta opin asiasta.

Tuona samana aikana toimin kansankirkossa evankelisten keskuudessa. Olin jonkin aikaa myös SLEY:n Turun piirin johtokunnassa. 1990-luvun alkuvuosina otin esille kysymyksiä siitä, onko oikein sallia monenlaista opetusta. Tuolloin oli SLEY:n Turun piirissä käytäntönä, että joissakin iltapäivätilaisuuksissa kävi puhumassa paikallisia kirkkoherroja, joiden tiedettiin opettavan joistain opin kysymyksistä eri tavalla kuin SLEY:ssä pääasiassa opetetaan. Tietysti myös SLEY:n jäsenten pysyminen kansankirkossa ja tätä tukeva opetus ovat vastoin sitä, mitä pastori Uppalan mainitussa kirjassa opetetaan. Ajan myötä jouduin tekemään sen johtopäätöksen, että SLEY:ssä monenlaisen opetuksen sal-

Tieni Suomen Tunnustukselliseen Luterilaiseen Kirkkoon

Pastori Ned Brockwell

liminen ja kansankirkossa pysyminen ovat pysyviä asioita. Tämän tähden totesin, että en voi sen toimintaan enää osallistua.

Ennen kansankirkosta eroamista ja STLK:oon liittymistä olin yhteydessä silloiseen arkkipiispaan Jon Vikströmiin ja paikallisen seurakuntani kirkkoherraan. Lisäksi kävin keskusteluja joidenkin muiden kirkollisten vaikuttajien kanssa. Mikään näistä yhteydenotoista ei antanut mitään viittausta siihen, että kansankirkko olisi palaamassa tunnustukselliselle tielle. Yllätyksekseni jouduin tekemään sen johtopäätöksen, ettei tällaista palaamista näytetty edes vakavasti haluttavan. Myöhemmin olen tullut siihen käsitykseen, että opin yksimielisyydestä on Suomen kansankirkossa todellisuudessa luovuttu jo viimeistään 1700-luvulla ja kirkolliset suuntaukset, ns. herätysliikkeet, ovat tähän asiaan sopeutuneet ja osaltaan vahvistavat monioppisuutta.

Runsaat seitsemän vuotta sen jälkeen, kun ensimmäinen kontakti STLK:oon oli syntynyt, joulukuussa 1993, tulin seurakunnan jäseneksi yhdessä vaimoni ja tuolloin hyvin pienen esikoispoikamme kanssa. Kuluneiden runsaan 20 vuoden aikana olen saanut ilokseni nauttia siitä, kuinka Jumala varjelee seurakuntaansa pyhän sanansa ja sakramenttien kautta.

Kimmo Närhi

Kun muutin perheeni kanssa Suomeen, kaiken aikaa kangasti mielessäni ajatus, mistä löytäisin tunnustavan ja uskovan seurakunnan, johon voisin kuulua. On helppoa löytää jokin, mikä hyvänsä seurakunta, jos ei välitä opista, kunhan löytää vetoavan seurakunnan, jossa on hauska pastori, joka saarnaa ihmisten "korvasyyhyn" mukaan (12 Tim. 4:3) " Amerikassa me usein sanomme tätä "kirkkoshoppailuksi" (church-shopping) ja "kirkkohoppelyksi" (church-hopping). Ihmiset etsivät seurakuntia, joilla on suuria kirkon rakennussuunnitelmia, joiden musiikki on oikeatyylistä, mieluiten nykyaikaista. Jotkut vain haluavat käydä kirkossa, mutta eivät halua kuulua siihen. Jos he eivät pidä seurakunnasta, he voivat yksinkertaisesti jättää sen ja alkaa käydä toisessa. Huomaa, että puhun kirkossa käymisestä, en kirkkoon kuulumisesta. Tämä heijastelee maailman, mutta ei kirkon ajattelua. Huomaa myös, että kirkkoshoppailulla ja -hoppelyllä on vähän tai ei mitään tekemistä kirkon opin kanssa, sen kanssa, mitä opetaan, uskotaan ja tunnustetaan.

Jotkut pitävät seurakunnan vahvuutena sitä, miten iso seurakunta on, kuinka hauska pastori on ja miten rakastavia ulkonaisesti seurakuntalaiset ovat. Mutta tämä ei ole sitä, mitä Raamattu opettaa.

Minä todella kaipasin syvästi sellaista seurakuntaa ja halusin sellaisen löytää, joka ei ole itsessään täydellinen, vaan jossa Herra on se ainoa täydellinen. Siten sen sijaan, että olisin tarkkaillut ihmisiä, kirkkorakennuksia ja muuta sellaista, tiesin, että löytäisin oikean seurakunnan sieltä, mistä löytyisivät kirkon oikeat tuntomerkit, nimittäin pyhä kaste, oikea Jumalan sanan saarna ja sakramenttien jakaminen. Kaikki nämä ovat Jumalan itsensä säätämiä. Kirkon tunnusmerkit eivät petä eivätkä tuota pettymystä.

Toinen seikka, mitä seurakunnasta etsin, on sen tunnustus ja usko.

Kun seurakunta käy Herran ehtoolliselle, se siinä tunnustaa Herralleen, toisilleen ja ympäröivälle maailmalle, että se on uskossa yhtä, että se tunnustaa samaa raamatullista uskoa ja oppia. Etsin aitoa ja todellista ykseyttä ja yhteenkuuluvuutta, en ihmisten luomaa yhteyttä, joka hajoaa, vaan Jumalan antamaa. Sellaisessa yksimielisyydessä ja yhteydessä Jumala pitää meidät yhdessä ja pitää meidät yhdessä Kristuksen ruumiin jäseninä. Puhuin näistä asioista suoraan ja avoimesti. Minulle ehdotettiin, että "liittyisin STLK:oon".

Kuten kiitoradan valot valaisevat lehtokentän ylöspäin, niin että ne ohjaavat lentokoneen laskeutumaan kentälle, niin myös Jumalan antamat kirkon tuntomerkit ohjasivat minut STLK:oon.

Onko STLK täydellinen. Ei, mitä sen jäseniin tulee, minusta puhumattakaan. Vahvuutemme eivät ole ihmiset, sillä me olemme syntisiä. Apostoli Paavali kirjoittaa: "Sillä

kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla" (Room. 3:23). Kirkon tuntomerkkien välityksellä Jumala antaa armonsa. Jumalan lahja-armo on vapaa kaikkien syntien anteeksiantamus Kristuksen tähden. Apostoli Paavali kirjoittaa: "Evankeliumi on Jumalan voima pelastukseksi" (Room. 1:16). Tämä elämää antava evankeliumi tulee myös vesipesossa pyhässä kasteessa. Apostoli Paavali kirjoittaa: "Kristuskin rakasti seurakuntaa ja antoi itsensä alttiiksi sen edestä, että hän sen pyhittäisi, puhdistaen sen, vedellä pesten, sanan kautta, (Ef. 5:25–26) Sama armo annetaan meille myös ehtoollisessa. Jeesus sanoo: "Tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan. Tehkää se minun muistokseni." ja "Tämä malja on uusi liitto minun veressäni, joka teidän edestänne vuodatetaan. (Luuk. 22:19,20)

Nämä armonvälineet ovat kirkon tuntomerkkejä, sillä niillä Jumala kokoaa kirkkonsa julistamalla kaikkein syntien vapaata syntien anteeksiantamusta Kristuksen tähden. Näin löysin tieni STLK:oon. Itse asiassa Herra on koonnut minut laumaansa, niin kuin hän kokoaa kaikkia meitä muitakin. Jokaisessa jumalanpalveluksessa Herra kokoaa meitä kaikkia. Kootkoon Herra yhä lisää väkeä, ovatpa he suomalaisia tai muita. Kiitän Jumalaa siitä, että hän auttoi minut löytämään tien STLK:oon. "Hänelle kunnia seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolvien, aina ja iankaikkisesti! Amen. (Ef. 3:21).

Ned Brockwell

Tieni Suomen Tunnustukselliseen Luterilaiseen Kirkkoon

Pastori TT Markku Särelä

Pyhässä kasteessa minusta oli tullut lapsena ennen kaikkea Kristuksen Kirkon jäsen, mutta myös samalla minut oli merkitty kansankirkollisen seurakunnan jäsenluetteloon. Kasteopetuksestani ennen rippikoulua huolehti kuitenkin pääasiassa maamme koululaitos. Kirkkoon oli kotoa pitkä matka jalkapatikassa eikä muuta keinoa ollut. Tästä syystä kävin siellä harvoin. Pappeja näin vain harvakseltaan kodeissa pidettävissä ristiäisissä, kinkereillä ja virkatodistuksia noutaessani. Kuitenkin tiesin kuuluvani kirkkoon ja side sinne oli luja. Koulussa opin Vähän katekismuksen, raamatunhistoriaa, virsiä ja hengellisiä lauluja. Minulle oli aivan selvää, että olin luterilainen. Siihen kuului myös usko Raamattuun Jumalan sanana, kristillisen opin lähteenä ja ehdottomana jumalallisena arvovaltana. Herätysliikkeitten toiminta ei ulottunut lapsuuteni maisemiin. Joskus meillä poikkesi eräs "vaivastalosta" omille reissuilleen lähtenyt hoidokki, joka myi Siionin Kanteleita ja puhui uskon asioista. Radio välitti kansankirkon jumalanpalveluksia. Äiti oli voimakas kasvattaja siinä, minkä tiesi oikeaksi.

Rippikoulu ei tehnyt minuun merkittävää vaikutusta. Se oli minulle läksynlukua ja koulunkäyntiä. Oma tunttoni heräsi vasta vuoden kahden päästä. Minulle tuli kova synnintunto ja helvetin pelko. Aloin etsiä rauhaa ja pelastusvarmuutta. Koulussa oli

ollut monenlaisia uskonnonopettajia ja aamuhartauksien pitäjiä. joiden opetus ei ollut terveesti raamatullista eikä luterilaista, minkä vasta jälkeinpäin olen selvemmin tajunnut. Ne vaikuttivat siihen suuntaan, että minun oli mahdotonta uskoa syntäjäni anteeksiannetuiksi. Etsin apua rippikoulun opettajaltanikin, mutta hän oli sitä mieltä, ettei Raamattu puhu mitään pelastusvarmuudesta. Itse olin kyllä havainnut Raamatun siitä puhuvan.

Lukiessani Psalmeja ja valittaessani Jumalalle kurjuuttani, esille tuli Psalmeista armon sanoja, jolloin sanoin itselleni: usko äläkä ruikuta. Se ei kuitenkaan johtanut vielä pysyvään selkiytymiseen. Aina kun luin Raamattua, törmäsin sen tuomitseviin lain sanoihin, jotka veivät pois sen lohdutuksen, minkä evankeliumi oli ehtinyt synnyttää. Vasta sitten kun Pyhä Henki kirkasti minulle lain ja evankeliumin välisen eron, sain kiinni johdonmukaisesti Jumalan armosta Kristuksessa. Kuunnellesani pappien puheita – joidenkin evankelistenkin – havaitsin, että niissä sekoitettiin lakia ja evankeliumia. Outoa oli myös eräiden puhe Kristuksen läsnäolosta ehtoollisella. Kuulija sai siitä sen käsityksen, että Kristus tosin oli läsnä jollakin tavalla alttaritilassa ehtoollisen aikana, mutta nämä papit eivät sanoneet selvästi, että hän on läsnä siunatuissa ehtoollisaineissa niin, että leipä on

hänen tosi ruumiinsa ja viini hänen tosi verensä.

Pääsin erään koulutoverini kautta tutustumaan STLK:hon. Hän suosittelee minulle myös Waltherin kirjaa Laki ja evankeliumi sekä tämän saarnaa Kristus herätetty kuolleista, maailma päästetty synneistä. STLK:n kristinopin koin erittäin selkeäksi ja rakentavaksi opetus- ja hartauskirjaksi. Asiat alkoivat selvitä. Uppalan kirkko-opilliset teokset auttoivat käsittämään kirkollista tilannetta ja myös omia negatiivisia kokemuksiani siitä, että kansankirkko hyväksyi ja salli paljon sellaista, mitä Raamattu ei hyväksy. Kirkkokokysymyksestä tuli omantunnon asia, jonka oikeaan ratkaisuun velvoitti Jumalan sana. Olin oppinut, ettei ole hyvä tehdä vastoin omaatuntoaan, ja niin kypsä päätös lähteä kansankirkosta.

Saatuani asevelvollisuuteni suoritetuksi, menin jännittyneenä kirkkoherranvirastoon ja esitin kirkkoherralle eroni. Yllätyksekseni hän oli ystävällinen ja sanoi vain: "Kristillinen kirkkohon sekin on", ja toivotti Jumalan siunausta. Hän varmaan tunsi kansankirkon ongelmat. Oli syyskuu 1957.

En ollut eronnut Kristuksen Kirkosta, vaan pitäydyin siihen entistä lujemmin. Olin eronnut vain väärästä kirkollisesta yhteydestä. Tätä päätöstä, johon Jumalan sana minut velvoitti ja jonka Pyhä Henki Raamatun sanalla minussa oli vaikuttanut, minun ei ole tarvinnut katua. Tässäkin asiassa näen elämässäni Jumalan ihmeellisen johdatuksen.

Markku Särelä

Tieni Suomen Tunnustukselliseen Luterilaiseen Kirkkoon

Teol. maist. Dani Puolimatka

Tieni Jumalan lapsena alkoi, kun minut kastettiin kansankirkkoon vauvana vuonna 1986. Sain kristillisen kasvatuksen, joka piti yllä kasteessa saamaani uskoa. Isäni rohkaisemana aloin myös lukea Raamattua systemaattisesti läpi. Jossain vaiheessa vähän ennen yläasteen alkamista olin kuitenkin lakannut lukemasta Raamattua. Emme myöskään käyneet perheenä säännöllisesti jumalanpalveluksessa, enkä isän houkutteluista huolimatta suostunut lähtemään hänen mukaansa kirkkoon.

Niinpä uskoni alkoi pikku hiljaa hiipua. Jossain vaiheessa menetin täysin uskoni, vaikka en koskaan sinänsä kieltänytäkään Jumalan olemassaoloa. Yläasteella ystävästyin kavereihin, jotka veivät minut väärille teille. Siitä alkoi minun elämäni tuhlaajapoikana. Sitä kesti aina lukion puoliväliin saakka. Silloin Jumala suuressa armossaan antoi mieleeni ajatuksen, että mitä jos lukisin Raamatun loppuun, kun kerran silloin ala-asteella olin sen aloittanut ja se oli jäänyt minulta kesken. Niinpä aloin lukea Raamattua siitä, mihin olin jäänyt. Vähitellen Jumalan sana alkoi vaikuttaa minussa ja sain us-

koni takaisin. Aloin lukea muutakin hengellistä kirjallisuutta ja käydä Raamattuopiston ja Kansanlähetyksen jumalanpalveluksissa.

Lukion jälkeen aioin teologiseen tiedekuntaan opiskelemaan. Alkuperäinen kiinnostus uskonnonfilosofiaa ja apologiaa kohtaan muuttui sisäiseksi kutsuksi paimenvirkaan. Tajusin, että jotta voisin olla pastori, minulla tulisi olla selvänä se, mikä on oikeaa kristillistä oppia ja mikä ei. Minulla ei ollut etukäteen opillisista kysymyksistä mitään vahvoja kantoja tai kantoja ylipäänsä. Tästä alkoi minun ”dogmaattinen kriisini”. Parin vuoden ajan perehdyin erilaisiin opetuksiin. Esimerkiksi naispappeuskysymystä tutkin ja mietin n. puolitoista vuotta. Lopulta päädyin siihen, että Tunnustuskirjat esittävät Raamatun opetuksen oikein. Kaikkein vaikeinta minulle oli hyväksyä Raamatun opetus kasteesta ja sidotusta ratkaisuvallasta, sillä ne sotivat täysin omaa järkeäni vastaan. Jumalalle kiitos että hän vaikutti minussa enemmän uskoa sanaansa kuin omaan järkeeni!

Dogmaattisten pohdintojeni aikana päädyin siihen, että ehtoolliskäytäntöön liittyvistä syistä minun on vaihdettava paikkaa, missä käyn jumalanpalveluksissa. Internetin perusteella löysin kolme vaihtoeh-

toa, joita pidin silloin mahdollisena: Pyhän sydämen kappeli (SLEY), Luther-säätiö ja STLK. Tutustuin sekä Pyhän sydämen kappelin että Luther-säätiön jumalanpalveluksiin. Jostain syystä en tutustunut STLK:hon. Ehkä kynnyks oli silloin vielä liian korkea mennä kansankirkon ulkopuolelle. Toisaalta koin löytäneeni Luther-säätiöstä hyvän hengellisen kodin, joten en enää kokenut tarvetta tutustua muihin vaihtoehtoihin. Päädyin siis lopulta Luther-säätiön jumalanpalveluksiin ja Helsingin Markus-yhteisön jäseneksi.

Kävin Luther-säätiössä monta vuotta. Alusta alkaen Luther-säätiössä oli tiettyjä asioita, jotka näin ongelmallisina, mutta ajattelin, että ne korjaantuisivat ajan myötä. Kasvaessani teologina aloin kuitenkin nähdä myös uusia asioita, joita pidin ongelmallisina. Lisäksi havaitsin erinäisten vaiheiden jälkeen, ettei ollut inhimillisesti katsoen realistista odottaa, että Luther-säätiössä olevat ongelmat korjaantuisivat ajan myötä. Niinpä jouduin lopulta opillisista syistä lähtemään Luther-säätiön yhteydestä. Olin eri linjoilla esimerkiksi siitä, mitkä ovat kirkollisen yhteyden edellytykset.

Lähteminen oli vaikeaa, sillä näin Luther-säätiössä paljon hyvää. Olin

oppinut siellä paljon hyviä asioita. Olimme tutustuneet moniin ihmisiin ja meillä oli siellä paljon hyviä ystäviä. Lapsemme tykkäsivät käydä kirkossa ja pyhäkoulussa. Oli todella vaikeaa lähteä. Tiesin kuitenkin, että en voi hyvällä omallatunnolla jäädä, ja niinpä jouduin lopulta lähtemään.

Olin tutustunut Mika Bergmaniin aikoinaan, kun hän vielä kävi Luther-säätiössä, ja olin säilyttänyt häneen yhteyden hänen lähtönsä jälkeenkin. Mikan kautta tiesin STLK:sta paljon jo etukäteen, ja kävimme hänen kanssaan usein teologisia keskusteluja. Minulle oli jo monta vuotta ennen lähtemistäni Luther-säätiöstä ollut selvää, että jos joskus lähtisin sieltä, liittyisin todennäköisesti STLK:hon. Tiesin, että STLK tunnustaa sitä uskoa ja oppia, mitä minäkin. Niinpä kesällä 2013 liityimme perheeni kanssa STLK:hon.

Vihdoin sain kuulua seurakuntaan ja kirkkoon hyvällä omallatunnolla. Vihdoin pystyin osallistumaan ehtoolliselle täysin hyvällä omallatunnolla, tietäen että STLK:n opetus ja käytäntö kirkollisesta yhteydestä on raamatullisella pohjalla. Vihdoin voin, jos Jumala suo ja saan tulevaisuudessa seurakunnalta kutsun, ottaa hyvällä omallatunnolla vastaan kutsun paimenvirkaan. Olen kiitollinen Jumalalle, että hän johdatti meidät STLK:hon. Siunatkoon Jumala kirkkoamme ja antakoon meille voimaa, niin että pysyisimme aina uskollisesti hänen sanassaan! Omassa voimassamme me emme siihen pysty. Soli Deo gloria!

Dani Puolimatka

Tieni Suomen Tunnustukselliseen Luterilaiseen Kirkkoon

Teol. maist. Markus Mäkinen-Taina

Liittyessäni STLK:n Helsingin seurakunnan jäseneksi minulla oli lyhyt historia luterilaisena. Siitäkin huolimatta, että olen syntynyt ja kasvanut Suomen ev. lut. kansankirkon helmassa, ymmärryksen luterilaisuudesta oli pääasiassa historiallista. Luterilaisuuden ero suhteessa kreikkalais- ja roomalaiskatolisuuteen oli helppo nähdä esim. liturgiassa, mutta muiden protestanttisten tunnustuskuntien erilaisuus oli minulle vaikea havaita. Kuittasinkin suuren osan näistä mielipidekysymyksinä. En nähnyt päättelyni ongelmia, koska suurin sokeuteni koski Jumalan sanaa. Pidin Raamattua Jumalan sana vain osin, sillä kuvittelin että ainoastaan erityinen Pyhän Hengen antama tulkinta avaisi Raamatun oikein. Vaikka voisi kuvitella, että tällainen käsitys vapauttaisi ihmisen epäterveen tiukasta lakihenkisyydestä hengen vapauteen, tulos oli aivan toinen. Raamatun kertomuksista tuli minulle myyttejä, syntistä suhteellista ja evankeliumista laki. Minulla ei voinut olla varmuutta syntieni sovituksesta, koska minulta puuttui sanassaan luotettava armollinen Jumala. Kuitenkin juuri Jumalan armosta olin saanut lapsuuskodin kautta kasteen ja kristillisen kasvatuksen.

Isäni, joka toimi kansankirkon pastorina, kuoli vuonna 2004. Hänen poismenonsa oli osasy siihen minkä vuoksi halusin selvittää oman uskoni

perusteet. Aloitin myös uudelleen keskenjääneet teologian opintoni Helsingissä. Kesällä 2007 avioiduin vaimoni Tarjan kanssa. Isoisäni lahjoitti minulle silloin C. O. Roseniuksen kirjan, sekä Martti Lutherin elämäkerran, joita luin innokkaasti koska kirjoista paistoi hyvin välitön suhtautuminen Raamattuun. Samanlainen asenne ja nöyryys puuttui kotiseurakuntani pastoreilta niin huomattavassa määrin, että aloin etsiä paikkaa, jossa Jumalan sanan saarnaa saisin kuulla pelkäämättä epätervettä opetusta. Etsinnän tuloksena löysin itseni Suomen Luther-säätiön jumalanpalveluksista, jotka – ennakkoluuloistani huolimatta – olivat evankeliumikeskeiset ja opettavaiset. Näissä jumalanpalvelusyhteisöissä sain kasvaa kiinni luterilaisuuteen ja löytää juureni, joita olin aiemmin jopa halveksinut. Minua oli aiemmin ärsyttänyt suunnattomasti, jos minua kutsuttiin evankeliseksi tai luterilaiseksi. Sittemmin noista nimityksistä on tullut minulle rakkaat.

Luther-säätiössä viettämäni aikana oli tutustumista luterilaiseen tunnustukseen. Mitä enemmän tutustuin tunnustukseen, sitä syvemmin aloin ymmärtää Raamatun olevan rakastavan Jumalan sanan. Yksi suurimpia lahjoja oli kuulla, että Jumala on Kristuksen sovituskoulemassa valmistanut koko maailmalle (sinulle ja minullekin!) pelastuksen meistä riippumatta, eli

sovitus on tapahtunut minun ulkopuolellani. Saamme siis lopettaa pyhyiden etsimisen itsestämme ja kohdistaa katseemme uskomme alkajaan – Jeesukseen Kristukseen. Mitä enemmän luin puhdasoppisten luterilaisten kirjoituksia, sitä virheellisempänä näin pietistisen pyhityskeskeisyyden, jota Roseniuskin kirjoituksissaan usein edustaa.

Kuitenkin samalla, kun opin lisää kristillisestä uskostamme, huomasin Säätiön seurakunnissa myös asioita, jotka eivät olleet ainoastaan valitettavia vaan myös tunnustuksen valossa kestävämpiä. Kuulin myös, että Suomessa on muitakin luterilaisia kirkkokuntia, joista kuitenkin yleensä puhuttiin varovasti, jos lainkaan. Suomen teologisessa instituutissa lukusalissa tutustuin Mika Bergmaniin ja Vesa Hautalaan, STLK:n teologeihin, joiden kautta oli helppo saada käsitystä elämästä seurakunnassa, joka vaalii opin ykseyttä edellytyksenä kirkkolliselle yhteydelle.

Tuohon aikaan toimin avustavana teologina Luther-säätiön kansainvälisessä seurakunnassa. Sain eräältä Säätiön pastorilta saarnapalkkiona C. F. W. Waltherin teoksen Oikea näkyvä kirkko. Kirja teki minuun suuren vaikutuksen ja ihmettelin, miksei silloinen hengellinen kotimme seurannut tätä esimerkkiä, joka nojaa koko painollaan Raamatun sanaan ja luterilaiseen tunnustukseen (jälkeenpäin myös mietin, miksi ko. kirja minulle

ylipäättään annettiin). Samana talvena suoritin yliopiston teologiharjoittelua eräässä pääkaupunkiseudun seurakunnassa. Kirkkoherra oli kokenut mies ja varmasti aavisti vakaumukseni, vaikka en suoraan sitä hänelle sanonut. Olin ajatellut suorittaa harjoittelun ”vain teologin ominaisuudessa”. Näin yritin vierittää vastuuta yliopiston ja kansankirkon harteille, vaikka itse avustin naispastoria ehtoollisen jaossa vastoin parempaa tietoaani. Kaikin tavoin puutteellinen ja täynnä epäonnistumisia on kristityn tieni ollut. Se olisi jopa lohduton, jos joutuisin sen omassa pyhydessäni kulkemaan, mutta meidän ikuinen lohdutuksemme on Kristus, joka on Tie, Totuus ja Elämä - ja hän on uskollinen.

Mikä sitten sai minut liittymään STLK:oon? Pikkuhiljaa sain armon ymmärtää, että evankeliumin oppi, joka on kaiken kirkollisen yhteyden vaatimus, kattaa kaikki kristillisen opin kappaleet, kuten tunnustuksessammekin lausutaan. Tästä asiasta on Luther-säätiössä erilainen oppi ja käytäntö, mikä teki osallisuuteni sen toimintaan mahdottomaksi. Olimme kuitenkin alusta lähtien saaneet lämpimän vastaanoton STLK:n Helsingin seurakunnassa, joten sinä aikana, kun tutustuimme seurakuntaan, saimme myös olla turvallisesti Jumalan sanan hoidettavana. Jumalan sanan puhdas saarna on korvaamattoman arvokas lahja, jonka kuulemisen haluan jättää myös lapsilleni perinnöksi. Uskonpuhdistusjuhlassa Lahdessa 2013 jätin jäsenhakemukseni STLK:n yhteyteen. Kun nyt asiaa katselen, toivoisin, että olisin tehnyt sen aiemmin.

Markus Mäkinen-Taina

Tieni Suomen Tunnustukselliseen Luterilaiseen Kirkkoon

Vikaari Mika Bergman

Tieni kirkkomme yhteyteen alkoi siitä, kun palasin kasteen lupauksien osallisuuteen rippikouluni jälkeen. Heti uskoon tultuani minua kiinnosti pastorin työ ja aloin saman tien lukea läpi luterilaisia perusteoksia, jotta näkemykseni selkeytyisivät ja osaisin vastata tulevaisuudessa myös seurakuntalaisten kysymyksiin. Menin myös mukaan kansankirkon isokoulutukseen. Osallistuin siihen pari vuotta ennen kuin ajauhin kiistoihin rippikoulua vetäneen nuorisotyönohjaajan kanssa. Olin juuri saanut luettua Martti Lutherin Sidotun ratkaisuvallan ja huomasin, että Lutheria muutenkin kritisoinut nuorisotyöntekijä opetti täysin sen vastaisesti: hänen mielestään Jeesuksen vastaanottaminen oli ihmisen eikä Jumalan käsissä. Minulle oli kuitenkin kirkastunut se, että jos edes pieninkin osa pelastuksessa olisi ihmisestä riippuvainen, kaikki menisivät kadotukseen; joko pelastus on täysin armosta tai sitten se ei ole ollenkaan sitä. Niinpä lähdin eräänä kesänä kesken rippikoulun pois, koska en voinut läsnäolollani siunata hänen opetustaan. Samalla jätin kokonaan paikallisseurakuntani toiminnan.

Olin jo paikallisseurakunnassa ollessani tutustunut Luther-sääti-

öön. Kun jätin seurakuntani, jatkoin Luther-säätiön jumalanpalveluksissa käymistä Helsingissä. Siellä sain ensi kosketukseni luterilaiseen seurakuntaelämään. Erityisesti mieleeni painui se, miten hartaita jumalanpalvelukset olivat ja kuinka ne kaikin puolin välittivät sitä, että Jumalan Poika on läsnä taivaan aarteineen armahtamassa syntisiä. Myös lain ja evankeliumin ero oli usein saarnoissa hienosti esillä. En kuitenkaan löytänyt sielläkään pysyvää kotia, koska jouduin huomaamaan, ettei siellä pidetty tarpeeksi tiukasti kiinni Raamatusta ja luterilaisesta tunnustuksesta: pastorin virkaan vihittäviltä ei vaadittu sellaista ehdottomuutta Raamattuun ja luterilaisiin Tunnustuskirjoihin sitoutumisen suhteen, jota pidin välttämättömänä Jumalan sanan valossa. Yritin vaikuttaa asiassa parhaani mukaan, mutta huoleni lopulta ohitettiin. Uskoni horjui silloin pahasti sen suhteen, että Säätiöllä olisi tulevaisuus luterilaisen tunnustuksen perustalla; jos näet pastoreita ei pidetä opillisesti kurissa, se näkyy kaikkialla muuallakin.

Luther-säätiössä ollessani sain kuulla ohimennen Suomen Tunnustuksellisesta Luterilaisesta Kirkosta, mutta meni aikansa ennen kuin mi-

nulle selkiytyi, miksi tällaista kirkkoa Suomessa ylipäättään tarvitaan. Perehdyin kirkkomme opetukseen nettisivujen kautta. Minuun teki vaikutuksen selvä Raamattuun sitoutuminen ja evankelisuus, joka välittyi ihanalla tavalla, esimerkiksi Rupert Efraimsonin lyhyistä kirjoituksista. Mieleeni painui myös Raamatun jae: ”Mutta minä kehotan teitä, veljet, pitämään silmillä niitä, jotka saavat aikaan erimielisyyttä ja pahennusta vastoin sitä oppia, jonka te olette saaneet; vetäytykää pois heistä.” (Room. 16:17). Raamatunkohta sai minut miettimään kansankirkkoon kuulumistani ja teki sen lopulta mahdottomaksi. Kun oloni Säätiössä kävi tukalaksi – ja olin jo oikeastaan tehnyt päätökseni liittyä STLK:hon – tulin ensi kerran jumalanpalvelukseen tuomiosunnuntaina vuonna 2007. Muutama kuukausi sen jälkeen, luettuani lähes kaikki kustantamamme kirjat saadakseni varmuuden siitä, että opetus on todella luterilaista, liityin kirkon jäseneksi.

Matkallani olen huomannut sen, miten Jumalan sana jakaa ihmisiä. Vaikka en ole riidanhaluinen, olen joutunut ottamaan yhteen minulle rakkaiksikin tulleiden ihmisten kanssa totuuden tähden. Tätä todellisuuttahan kuvaavat jo Vapahtajam-

Tieni Suomen Tunnustukselliseen Luterilaiseen Kirkkoon

me sanat: ”Älkää luulko, että minä olen tullut tuomaan rauhaa maan päälle; en ole tullut tuomaan rauhaa, vaan miekan.” (Matt. 10:34). Olen kiitollinen Jumalalle siitä, miten armollisesti hän on johtanut minua, kuten monia muitakin, kirkkomme yhteyteen. Sana jakaa, mutta se myös yhdistää luoden uskon yksimielisyyden. Iloitsen myös siitä, että niissäkin yhteisöissä, joista lähdin, Jumala tekee hyvää työtään sanansa ja sakramenttien kautta. En voinut niihin jäädä, mutta on kuitenkin lohduttavaa, että Jumalan sana vaikuttaa sielläkin, missä harha ei ole saanut sen julistusta kokonaan tukahdutettua. Rukoilen, että mahdollisimman moni muukin voisi löytää tiensä hyvän Paimenen hoitoon, puhtaan evankeliumin julistuksen ja oikein toimitettujen sakramenttien ääreen.

Mika Bergman

Vikaari Vesa Hautala

Jumala johdatti minut STLK:oon varman armon evankeliumin kaipuun ja kansankirkon piirissä omaksumani luterilaisen perinnön kautta.

Olen aiemmin tässä lehdessä kirjoittanut siitä, miten Jumalan armo kirkastui minulle. Kaipasin suurempaa varmuutta pelastuksesta ja Jumalan armosta minuakin kohtaan. Sen kirkastamisessa Lutherin teoksilla oli suuri merkitys. Muistan, että erityisesti hänen Galatalaiskirjeen selityksensä oli tuohon aikaan minulle tärkeä kirja. Tätä kautta opin ja omaksuin luterilaisista oppia yhä lisää.

Yksi ensimmäisistä kosketuksistani kirkkoomme oli pastori Särelen kirja Kristus meidän edestämme, jonka löysin sattumalta silloisen kotikaupunkini Rovaniemen erään sivukirjaston uskontohyllystä. Se oli osaltaan auttamassa minua varmuuteen Jumalan armosta Jeesuksessa Kristuksessa. Jälkikäteen ajateltuna on melkoinen "sattuma", että kirja osui käsiini ja päätyi kotiin luettavaksi asti. Jumala ohjaa elämäämme kaikkivaltiudessaan usein pieneltä vaikuttavien asioiden kautta. Me emme tiedä, mitä teitä hän meitä vie, mutta olemme aina turvallisesti hänen käsissään.

Noihin aikoihin luin paljon uskonasioihin liittyvää materiaalia sekä kirjoista että internetistä. Sitä oli hyvin monenlaista, oikeaa ja väärää sekaisin.

Tämä pakotti minut kohtaamaan monia uskoon ja oppiin liittyviä kysymyksiä ja ajoi tutkimaan Jumalan sanan opetusta. Netistä löysin myös tunnustuksellisten luterilaisten kirjoituksia, jotka vaikuttivat minuun. Jossain vaiheessa osuin STLK:n internet-sivuillekin. Se oli luullakseni edellä mainitun kirjan ohella ensimmäinen kosketukseni kirkkoomme.

Olin tullut tietoiseksi monista kansankirkossa vallitsevista ongelmista. Tiesin, että moni asia oli siellä Raamatun vastaisesti. Jollakin tasolla kysymys kirkosta eroamisesta oli varmaan-kin jo alkanut muotoutua mielessäni.

Lopullisesti päätökseni lähteä kansankirkosta sai aikaan eräs teksti, jossa väääröoppisesta kirkosta lähteminen esitettiin raamatullisin perustein selkeästi Jumalan tahdoksi. Se teki minulle selväksi, että sieluni autuuden uhalla en voinut tietoisesti jäädä kirkkoon, jonka ymmärsin olevan harhassa. Oivallus iski voimakkaasti ja yllättäen, mutta omatuntoni ei jättänyt minulle vaihtoehtoja. Tiesin, etten voinut jäädä kokonaan ilman kirkkoa. Otin yhteyttä pastori Kimmo Närhiin, joka hyväksi onneksi oli tulossa Rovaniemelle jonkin ajan kuluttua.

En päässyt liittymään STLK:oon saman tien. Minun oli odotettava jonkin aikaa täysi-ikäisyyttäni, ennen kuin pääsin eroamaan kansankirkosta. Tänä aikana aloin jo osallistua STLK:n

toimintaan käymällä leireillä ja pidin yhteyttä pastoriin. Tämä oli erittäin tärkeä apu uskonelämälleni, kun minulle ei ollut enää yhteyttä kansankirkkoon. Aika oli silti hengellisesti raskasta. Se opetti minulle käytännössä sitä Raamatun totuutta, miten äärimmäisen tärkeitä asioita yhteys seurakuntaan ja säännöllinen jumalanpalveluselämä ovat. Uskon Jumalan opettaneen minulle myös ehtoollisen sakramentin arvoa, kun jouduin olemaan kokonaan ilman sitä.

Lopulta liityin STLK:oon hieman yli viisi vuotta sitten joululeirillä. En muista kovin tarkasti, miltä minusta juuri tuolloin tuntui, mutta tiedän saaneeni silloin hengellisen kodin. Täällä olen edelleen, armahdettuna syntisenä toisten samanlaisten joukossa, Kristuksen hoidossa sanan ja sakramenttien yhteydessä.

Jumala kuljettaa meitä monenlaisten vaiheiden kautta ja jokaisen tie on erilainen. Minua hän veti kirkkoomme armon varmuuden kaipuulla ja tuomalla kirkkokysymyksen vakavasti omalletunnolleni. Hän siis käytti lakia ja evankeliumia. Niin erilaisia kuin elämämme muuten ovatkin, tämä asia ei muutu. Jumala tekee aina työtään sansa kautta. Sen pohjalle kirkkomme rakentuu ja sen kautta me kutsumme ihmisiä yhteyteemme.

Vesa Hautala

Pysy uskollisena

Pastori A. Aijal Uppala (1887–1984) korosti usein saarnoissaan ja keskusteluissa uskollisuutta monen muun tärkeän asian ohella. Hän oli vuosikymmenten aikana todennut, että monet niistä, jotka olivat tunnustautuneet luterilaiseen oppiin ja uskoon, eivät olleet pysyneet uskollisina, vaan olivat jättäneet oikean opin yhteyden. Hän oli kokenut myös sitä, että eräät, joille eheästi luterilaiseen oppiin pitäytyvä kirkko oli periaatteessa oikea, eivät olleet lähteneet mukaan ajallisten hyötynäkökohtien tähden. Sellaista hän piti hyvin halveksittavana. Uskollisuuden korostamiseen liittyi osaltaan myös se raamatunlause ja Vapahtajan sana, joka on Luterilaisen etukannessa. Se kuuluu: "Jos te pysytte minun sanassani, niin te totisesti olette minun opetuslapsiani; ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaiksi." (Joh. 8:31–32)

Rakkaat nuoret, te, jotka olette oppineet tuntemaan Jeesuksen omana Vapahtajananne, pysykää Jeesuksen sanassa. Lukekaa Raamattua, että tunnette tämän sanan. Perehtykää Lutherin kirjoituksiin ja Luterilaisiin tunnustuskirjoihin. Niitä lukivat ne nuoret kristityt, jotka 90 vuotta sitten lähtivät kansankirkosta ja liittyivät tunnustukselliseksi luterilaisiksi seurakunniksi. Ne selvittivät heille uskon ja opin asiat. Raamatulla ja Lutherin kirjoituksilla

he osasivat perustella uskonsa. Niiden avulla he torjuivat vastaväitteitä. Sannankuulo ja sakramenttien nauttiminen piti heidät oikealla tiellä.

Raamattu sanoo: "Ottakaa, veljet, vaivankestämisen ja kärsivällisyyden esikuvaksi profeetat, jotka ovat puhuneet Herran nimessä. Katso, me ylistämme autuaiksi niitä, jotka ovat kestäneet; Jobin kärsivällisyyden te olette kuulleet, ja lopun, jonka Herra antaa, te olette nähneet. Sillä Herra on laupias ja armahtavainen." (Jaak. 5:10–11). Nuori tarvitsee hyviä esikuvia. Heitä on runsaasti Raamatussa. Vapahtajamme itse on heistä numero yksi. Myös ne, jotka kirkkomme historiassa ovat olleet uskollisia, ovat meille hyviä esikuvia.

Olkaa myös itse hyviä esikuvia tovereillenne ja tuleville polville. "Te tarvitsette kestäväisyyttä, tehdäksenne Jumalan tahdon ja saadaksenne sen, mikä luvattu on", lausuu Raamattu (Hebr. 10:36). Jos kerran itse tarvitsemme tätä, niin varmasti myös toiset sitä tarvitsevat. Omilla avuillamme ja oman voimamme varassa emme kestä, mutta kestämmme siinä tietoisuudessa, että "Herra on laupias ja armahtavainen". Hän vaikuttaa uskon. Hän säilyttää meidät oikealla tiellä. Hän palauttaa eksyneen. Hän armahtaa.

Markku Särelä

LAPSILLE

Paha Kain saa rangaistuksensa

Herra sanoi Kainille: "Missä on veljesi Aabel?" Kain vastasi: "En tiedä." Aivan röyhkeästi hän lisäsi: "Olenko minä veljeni vartija?" Voi sinua, tuhma Kain. Herra sanoi: "Mitä olet tehnyt? Sinun veljesi veri huutaa minulle maasta. Ja nyt ole kirottu ja karkotettu pois tältä vainiolta, joka avasi suunsa ottamaan veljesi veren sinun kädestäsi. Kun maata viljelet, ei se ole enää sinulle satoansa antava. Kulkija ja pakolainen pitää sinun oleman maan päällä."

Nyt tuhma Kain tuli aivan ahdistuneeksi ja hätääntyneeksi. Hän sanoi, että hänen syntinsä oli liian suuri, jotta se voitaisiin antaa anteeksi [Näin alkutekstissä.]. Hän sanoi Herralle: "Katso, sinä karkotat minut nyt pois vainiolta, ja minun täytyy lymytä sinun kasvojesi edestä ja olla kulkija ja pakolainen maan päällä; ja kuka ikinä minut kohtaa, se tappaa minut." Mutta Herra ei tahtonut kenenkään tappavan Kainia. Sen vuoksi Herra pani Kainiin merkin, ettei kukaan tappaisi häntä.

Nyt Kaini lähti pois isänsä ja äitinsä luota sekä veljiensä ja sisar-
tensa luota, pois Edenin maalta, pois sieltä, missä oli evankeliumi ja uhri ja jossa rakas Jumala puhui kurjille syntisparoilta. Hänen meni toiseen maahan ja antoi sille nimen Nood, se on "pako". Hän asui siellä vaimonsa kanssa.

Rukous

*Rakas Jumalani! Jos olen tehnyt paha, auta minua, etten valehte-
le enkä käy röyhkeäksi, vaan kadun ja tunnustan sinulle kaikki. Anna
sini minulle syntini anteeksi ja anna minun olla sinun lapsesi.*

Aamen.

LAPSILLE

Kainin lapset

Ensimmäiselle pojalleen Noodin maassa Kain antoi nimen Hanok. Kun Kain sai vielä paljon lapsia, hän rakensi pienen kaupungin, antoi sille nimeksi Haanok ensimmäisen poikansa mukaan. Hanok sai myös pojan ja antoi sille nimen Iirad. Tämän pojan nimi oli Mahujael. Mahujaelin pojan nimi oli Metusael. Ja Metusaelin pojan nimi oli Lemek. Nyt Kain oli iso-iso-iso-isoisä.

Lemek otti kaksi kaunista vaimoa, joiden nimet olivat Aada ja Silla. Se ei ollut oikein. Aadan pojat olivat nimeltään Jaabal ja Juubal. Jaabalista polveutuivat ne, jotka asuvat teltoissa ja harjoittavat karjanhoitoa. Juubal oli niiden kantaisä, jotka harjoittivat musiikkia.

Sillalla oli poika, Tuubalkain. Hän takoi hienoja vaski- ja rautaesineitä. Tuubalkainin sisar oli Naima. Hän oli hyvin kaunis. Sitä hänen nimensä merkitsee.

Lemek oli hyvin jumalaton ja paha. Hän teki runon ja lauloi sen vaimoilleen, Aadalle ja Sillalle. Tiedätkö, mitä hän lauloi? Hän lauloi näin: Jos hän tappaisi miehen, ei kukaan voisi häntä lyödä kuoliaaksi, paljoo vähemmän kuin joku voisi tappaa Kainin, koska hän oli tappanut Aabelin. Eikö tämä ollutkin tuhma laulu?

Kuulehan, lapseni! Kainin lapset olivat taitavia, kauniita ja voimakkaita. Mutta he olivat kaikki jumalattomia. Sellaiset voiva saada paljon aikaan tässä maailmassa, koska he ajattelevat vain ajallisia asioita eivätkä halua tietää mitään rakkaasta Vapahtajasta ja taivaasta. Mutta mitä se kaikki heitä auttaa?

Rukous

Rakas Vapahtaja, kun minulla vain on sinut ja pääsen taivaaseen, tämä on paljon, paljon parempi kuin kaikki mitä maailmassa on. Aamen.

LAPSILLE

Johannes Kastajan lyhyin ja kuitenkin suurin saarna Jeesuksesta

Seuraavana päivänä Johannes näki Jeesuksen tulevan luoksensa. Hän sanoi: "katso, Jumalan Karitsa, joka kantaa maailman synnin." Tämä on lyhyin ja kuitenkin samalla suurin saarna Jeesuksesta. Tässä saarnassa on seitsemän sanaa. Mutta näissä seitsemässä sanassa on koko Jumalan armo, koko Pyhässä Raamatussa ilmoitettu totuus. Maailma on syntinen, ja sen vuoksi se on kadotuksen alainen. Mutta Jeesus on kantanut maailman synnin ja ottaa maailmalta pois synnin ja kadotustuomion.

Ennen Jeesuksen tuloa uskovia opetettiin laskemaan syntinsä karitsan päälle, ja sitten tämä karitsa uhrattiin Herralle. Mutta se oli vain esikuva Jeesuksesta Kristuksesta. Katso, Jeesus on oikea Jumalan Karitsa, joka on kantanut maailman synnin ja ottanut sen pois ja tuonut sille pelastuksen.

Onko Jeesus kantanut sinunkin syntisi? Onko hän ottanut pois myös sinun syntisi? Onko Jeesus uhrattu myös sinun edestäsi? Onko Jeesus ottanut pois myös sinun kadotustuomiosi? Onko Jeesus pelastanut myös sinut?

Katso, katso tätä tosiaan! Jeesus on Jumalan Karitsa, joka on kantanut maailman, koko maailman synnin. Niin siis Jeesus on kantanut sinunkin syntisi. Jeesus on siis ottanut pois sinunkin syntisi. Niinpä Jeesus on uhrattu sinunkin edestäsi. Jeesus on siis ottanut pois sinunkin kadotustuomiosi. Niin siis Jeesus on pelastanut myös sinut.

"Katso, Jumalan Karitsa, joka kantaa maailman synnit" Oi rakas lapsi, tämä on suloinen, vaikka vähäisin, mutta kuitenkin suurin saarna Jeesuksesta.

Tämä on sisältönsä puolesta ainoa oikea saarna Jeesuksesta. Jos joku saarnaa jotakin, mikä on tämän saarnan vastaista, hän valehtelija ja paholaisen lähetti. Rakas lapsi, älä sellaista kuuntele! Älä sellaista usko! Älä sellaista seuraa!

LAPSILLE

Tämä saarna on ollut aina olemassa maailmasta Aadamin ja Eevan lankeemuksen jälkeen. Jumala opetti heidät uhraamaan eläimiä. Mutta katsohan, vaimon Siemen, Kristus, on Jumalan karitsa, joka on kantanut maailman synnin. Jumala opetti Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin sekä Israelin kansan uhraamaan eläimiä. Mutta Jeesus on Jumalan Karitsa, joka on kantanut maailman synnin. Miten profeetat sen ilmaisivatkaan? Jesaja kirjoittaa: "Herra heitti hänen päällensä kaikkien meidän syntivelan." (Jes. 53:6)

Koko Raamattu on Jeesus-kirja, kirja Jeesuksesta. Kaikki todellinen usko on aina ollut uskoa Jeesukseen. Sitä se on nyt ja on aina oleva. Kaikki oikea jumalanpalvelus on ollut Jeesuksen palvelemista. Sitä se on nyt ja on aina oleva.

Rakas lapsi, tätä on myös sinun uskosi ja jumalanpalveluksesi. "Katso, Jumalan Karitsa, joka kantaa maailman synnin."

Rukous

Rakas Jeesus, minä en halua uskoa mitään muuta kuin tämän. Sinä olet Jumalan Karitsa, joka olet kantanut maailman synnit ja myös minun syntini. Kiitos sinulle! Amen.

LAPSILLE

Jeesus Nasaretilainen on maailman Vapahtaja

Kun Johannes alkoi saarnata ja kastaa, hän tiesi, että Vapahtaja oli tullut, mutta hän ei tuntenut häntä. Mutta nyt hän osoitti Jeesusta ja sanoi: "Katso, Jumalan Karitsa, joka kantaa maailman synnin." Tästä kuulit edellisessä kertomuksessa.

Kuulehan nyt, mitä muuta hän sanoi.

Hän sanoi: "Tämän on se, josta minä sanoin: Minun jälkeeni tulee mies, joka on ollut ennen minua, sillä hän oli ennen minua." Jeesus tuli Johanneksen jälkeen, sillä Johannes oli Jeesuksen edelläkävijä ja tien valmistaja. Mutta Jeesus oli ennen Johannesta ja jo ennen kuin Johannesta olikaan. Johannes oli näet vain pelkkä ihminen, Jeesus taas on iankaikkisen Isän iankaikkinen Poika, joka tuli ihmiseksi. Vielä Johannes sanoi hänestä: "Enkä minä tuntenut häntä; mutta että hän tulisi ilmi Israelissa, siksi minä ole tullut kastamaan vedellä." Johannes ei tuntenut Jeesusta. Johannes oli ollut koko ajan yksinäisellä seudulla Juudeassa, Jeesus taas Galileassa Nasaretissa. Kuitenkin Johannes tuli, saarnasi ja kastoi. Siten hän valmisti ihmisten sydämiä Israelissa ottamaan vastaan Jeesuksen Vapahtajanaan, kun hän ilmaantuisi.

Nyt Johannes kertoi, miten hän tuli tietämään, että Jeesus oli Vapahtaja. Hän sanoi: "Minä näin Hengen laskeutuvan taivaasta alas niin kuin kyyhkysen, ja se jäi hänen päällensä. Ja minä en tuntenut häntä; mutta hän, joka lähetti minut vedellä kastamaan, sanoi minulle: 'Se, jonka päälle sinä näet Hengen laskeutuvan ja jäävän, hän on se, joka kastaa Pyhällä Hengellä.' Ja minä olen sen nähnyt ja olen todistanut, että tämä on Jumalan Poika." (Joh. 1:32–34)

Niin Jeesus Nasaretilainen, josta Uusi Testamentti kertoo, on maailman Vapahtaja, joka luvattiin Aadamille ja Eevalle pian syntiinlankeemuksen jälkeen, ja josta kaikki profetat ovat ennustaneet. Jeesus on Vapahtaja. Ketään toista vapahtajaa ei ole. Joka haluaa pelastua, hänen tulee uskoa tähän Jeesukseen ja tunnustaa hänen Vapahtajakseen ja Herrakseen.

LAPSILLE

Jeesuksen ensimmäiset opetuslapset

"Jeesuksen opetuslapsiksi" sanottiin niitä, jotka uskoivat Jeesukseen, seurasivat häntä ja olivat hänen luonaan. Myös Johannes Kastajalla oli "opetuslapsia". He olivat sellaisia, jotka mitä Johannes saarnasi, jotka olivat jatkuvasti hänen kanssaan ja auttoivat häntä hänen työssään.

Seuraavana päivänä siitä, mistä viimeksi kerroimme, Johannes seiso i Jordan-virran rannalla ja hänen kanssaan oli kaksi hänen opetuslastaan. Silloin Johannes näki Jeesuksen kävelevän lähellä. Hän sanoi: "Katso, Jumalan Karitsa!" Nämä kaksi opetuslasta kuulivat sen ja lähtivät seuraamaan Jeesusta. Se sana, jonka Johannes lausui, veti heidät Jeesuksen luo. Niin ihmisestä tulee uskova ja hän tulee Jeesuksen tykö. Hän ei tule hänen tykönsä omasta voimastaan tai älynsä ansiosta, vaan evankeliumi, jota hän lukee tai kuulee, vetää hänet. Sillä Pyhä Henki kutsuu ja vetää Jeesukseen uskomaan eli Jeesuksen tykö.

Kun nämä kaksi seurasivat Jeesusta, Jeesus kääntyi. näki heidät ja sanoi: "Mitä etsitte?" He vastasivat: "Rabbi (se on: mestari, opettaja), missä majaillet?" Jeesus sanoi heille: "Tulkaa ja nähkää." Niin he menivät Jeesuksen kanssa sinne, missä hän majaili, ja olivat sen päivän hänen kanssaan. Oli iltapäivä, noin klo neljä. Miten ihania olivatkaan olleet nuo iltahetket! Miten lujaksi ja iloiseksi Herra Jeesus olikaan tehnyt heidät uskossa häneen!

Toinen heistä oli Andreas, Simon Pietarin veli. Kuka sitten oli tuo toinen. Sitä ei Raamatussa sanota. Mutta se oli ilmeisesti Johannes, josta tuli apostoli, Sebedeuksen ja Salomon poika, se, joka kertoo tämän kertomuksen evankeliumissaan. Hän ei koskaan puhu itsestään nimellä. Mutta hän tiesi tarkalleen sen hetken, jolloin he tulivat Jeesuksen luo.

Ensiksi Andreas tapasi veljensä Simonin ja sanoi hänelle: "Olemme löytäneet Messiaan" eli Kristuksen, ja toi hänet Jeesuksen luo. Kun Jeesus näki hänet, hän sanoi: "Sinä olet Simon, Joonaan poika, sinun nimesi on oleva Keefas." Keefas on suomeksi kallio tai kalliomies, kreikaksi Petros eli Pietari. Simon tulisi olemaan uskossa niin luja kuin kallio. Etsikö Johannes veljensä Jaakobin? Toiko hän

LAPSILLE

hänet Jeesuksen luo? Varmasti. Sillä hän lausuu: "Ensiksi" Andreas tapasi veljensä Simonin ja toi hänet Jeesuksen luo. Siis hänkin tapasi veljensä ja toi hänet Jeesuksen luo.

Se, joka uskoo Jeesukseen ja on tullut hänen tykönsä, haluaa tuoda myös muita ihmisiä Jeesuksen tykö, erityisesti sukulaisiaan, jotta hekin pelastuisivat. Asia ei voi olla toisin. Joka ei tahdo tuoda toisia Jeesuksen luo, sillä ei ole todellista uskoa Jeesukseen.

Nämä olivat Jeesuksen ensimmäisiä opetuslapsia: Andreas ja Johannes sekä Simon Pietari ja Jaakob.

Rakas lapsi, etkö sinäkin ole Jeesuksen opetuslapsi? Kyllä vain, olethan kastettu, uskot häneen ja seuraat häntä! Ja sinäkin haluat kertoa toisille Jeesuksesta ja tuoda heitä hänen tykönsä. Eikö vain?

Rukous

Herra Jeesus, sinä uskollinen Jumalan ja Herra, minäkin olen sinun opetuslapsesi. Minäkin haluan seurata sinua. Minäkin haluan kertoa toisille sinusta ja tuoda heitä tykösi. Rukoilen sinua: anna minulle Pyhä Henkesi, että aina kuolemaani asti pysyn opetuslapsenasi, seuraan sinua ja tuon toisiakin sinun tykösi. Amen.

Pastori Rupert Leonard Efraimson

23.1.1925
Perth, North Dakota
– 28.6.2013
New York City

*Pastori Efraimson
Turun kevätjuhlilla
vuonna 2007*

Rupert Efraimsonin isoisä oli syntyisin Kiimingistä Pohjois-Suomesta ja alun perin nimeltään Palvalehto. Hänen äitinsä taas oli Virroilta Savilahteja. Perheessä oli kaksitoista lasta, Rupert heistä nuorin. Hän suoritti teologisen loppututkinnon vuonna 1952 Springfieldin luterilaisessa teologisessa oppilaitoksessa, joka oli luterilaisen Missourisynodin konservatiivinen oppilaitos.

Tri Erkki Penttinen, joka saapui Amerikasta syksyllä 1957 Lahden seurakunnan pastoriksi, kuoli äkkiarvaamatta tammikuussa 1958. Silloin Lahden, Kuusankosken ja Helsingin seurakunnat kutsuivat paimenekseen Rupert Efraimsonin. Hän saapui vuoden 1959 syksyllä ja asettui asumaan Lahden pappilaan.

Hän oli Lahden ja Kuusankosken seurakuntien pastorina vuoteen 1964 ja siirtyi sen jälkeen yksinomaan Helsingin seurakunnan palvelukseen asuen Helsingissä. Hän hoiti seurakuntaa vuoteen 1970. 1960-luvulla hän ohjasi nuoria teologeja ja pastoreita heille annetuissa tehtävissä.

Vuonna 1970 hän muutti takaisin Yhdysvaltoihin ja palveli ensiksi Covingtonin seurakuntaa, sitten New Yorkin Betania seurakuntaa. Nämä seurakunnat olivat itsenäisiä eivätkä olleet liittyneet Missourisynodiin, kun Kansalliskirkko siihen liittyi.

STLK:n kirkkokunnan johtajana hän oli 1963–1969.

Pastori Efraimson oli päässyt kirkkaaseen evankeliumin tuntemiseen. Hän toi esille Jumalan sanan opetuksia herttaisella tavalla. Hän antoi vahvan panoksen virsilauluun, -säestykseen ja kuoron johtamiseen. Hän lauloi yksin, duetossa yms. Hän organisoii ensimmäiset raamattuleirit aikuisille ja lapsille. Niitä varten hän kirjoitti myös opettavaisia keskusteluesityksiä jonkin tärkeän uskonelämään liittyvän asian valaisemiseksi.

Siirryttyään takaisin Amerikkaan hän kävi usein kesäisin Suomessa, vuosina 1995–2008 joka kesä viiptyen 2–3 kk ja opettaen leireillä ja seurakunnissa. Hän teki sen mielellään, ja se oli meille suureksi avuksi, kun työvoimaa oli vähän. Hän oli luotettava opettaja, joka pysyi Raamatun sanassa ja luterilaisessa opissa.

Häneltä on STLK julkaissut kaksi kirjaa. Sovituksen sana sisältää v. 1959–2004 hänen Luterilainen -lehdessä julkaistuja saarnojaan. Herrani elää (2008) sisältää lyhyempiä hartaus- ja opetuskirjoituksia sekä runoja. Nekin on alun perin julkaistu Luterilaisessa.

Viimeiset vuotensa Efraimson eli talviaikaan lämpimässä Floridassa, missä hänellä oli oma asunto-osake palvelutalossa. Kesäkuukausi hän muutti New Yorkiin, missä oli viileämpää. Siellä hän asui iäkkään ystävänsä luona. Viime kesänä hänet löydettiin kuolleena tästä asunnosta samoin kuin hänen ystävänsäkin. Lähempiä olosuhteita emme tiedä.

Kun jollekulle oli tapahtunut jotakin ikävää, pastori Efraimsonilla oli tapana lohduttaa Raamatun sanalla: "Mutta me tiedämme, että kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi, jotka Jumalaa rakastavat, niiden, jotka hänen aivoituksensa mukaan ovat kutsutut." (Room. 8:28) Näin uskomme käyneen hänellekin elämän viime vaiheissa.

Pastori Efraimson oli naimaton. Sisarusten lapsia hänellä oli 65. Suomessa hänellä oli eno Aleksi Savilahti Ruovedellä, jota hän kävi aina katsomassa vieraillessaan Suomessa niin kauan kuin eno eli.

Pidämme pastori Efraimsonin muistojuhlan Lahden pääsiäisjuhlan yhteydessä ensi keväänä 20.4.2014. Silloin mm. katselemme ja kuuntelemme hänen saarnansa videolta. Toivomme kaikkien hänen ystäviensä tulevan juhlaan.

MS

Werner Elert (1885–1954) oli saksalainen, vanhaluterilainen dogmaatikko ja dogmihistorioitsija. Hän oli tiedemiehenä tarkka ja perusteellinen, mutta ihmisenä hänen kerrotaan olleen vaikea.

Elert johti lain luomisjärjestyksistä eikä Raamatun ilmoituksesta, vaikka – mitä yleiseen siveyslakiin tulee – näitä asioita ei tarvitse asettaa vastakkain. Yleinen siveyslaki on näet luomisessa omaantuntoon kirjoitettu, ja luomisjärjestykset ovat täydessä harmoniassa yleisen siveyslain kanssa.

Elertin mielestä rodut tuli säilyttää puhtaina, koska ne ovat hänen mielestään Jumalan luomia. Meitä ei nyt kuitenkaan kiinnosta hänen oppinsa rotujen puhtaina pitämisestä eikä hänen erikoinen suhteensa natsismiin, vaan haluamme tässä kiinnittää huomiomme hänen vastikään suomennettuun teokseensa. Siinäkään emme kiinnitä huomiota Elertin muutamaa lausumiin, jotka kielivät hänen väärästä inspiraatio-opistaan.

Varsinainen huomiomme kiin-

Werner Elert, Ehtoollinen ja kirkollinen yhteys varhaiskirkossa. Concordia. 218. s.

nitty pariin historialliseen faktaan, joiden esilletulo on myönteinen ja tarpeellinen asia.

Ensiksikin Elert osoittaa varhaisen kirkon yhtenäisyyden myytiksi, joka ei pidä paikkaansa. Varhaiskirkossa opilliset erot näet johtivat kirkolliseen eroon.

Toiseksi Elert osoittaa, että varhaiskirkossa kirkollinen yhteys oli ehtoollisyhteyttä ja sen ehdottomana edellytyksenä oli opin yksimielisyys.

Kun meitä STLK:ssa syytetään siitä, että meillä on sisäinen ehtoollinen ja edellyttämme opin yksimielisyyttä, nyt julkaistu kirja osoittaa, että olemme samalla kannalla kuin varhaiskirkko.

Nämä kaksi seikkaa ovat kiinteästi sidoksissa toisiinsa. Jos pidämme kiinni kirkon opillisesta yksimielisyydestä, se välttämättä johtaa siihen, etteivät toisuskoiset voi opettaa samassa kirkossa yhdessä kanssamme. Jos olemme sillä raamatullisella kannalla, että ehtoollisyhteys edellyttää opin yhteyttä, meillä ei voi olla avoin ehtoollispyöytä. Koska kirkolla tulee olla opin yksimielisyys, sillä täytyy olla myös oikeus tutkia ehtoolliselle tulevat tältä kannalta. Sanomattakin on selvää, ettei tämä saa olla lakimaista, vaan evankelista, sielunhoidollista toimintaa.

MS

Tässä numerossa

Tämän numeron aiheet keskittyvät kirkkomme olemassaolon oikeutuksen ympärille eheästi luterilaisena oikein opettavana kirkkona ja sen ensimmäisten seurakuntien syntyyn 90 vuotta sitten. Olemme jättäneet historian vähemmälle ja paneudumme pääasiassa seurakunnan puhtaiden tuntomerkkien ympärille rakentuvan seurakuntatoiminnan perusteisiin. On tärkeätä olla selvillä perusteista. Jos perusteet hämärtyvät, koko toiminta laimenee ja menettää lopulta tarkoituksensa.

Kirkkomme teologit kirjoittavat kukin siitä, kuinka Jumala johdatti heidät tähän kirkkoon. Kaikilla on ollut kysymys erityisesti siitä, että saamme kuulla armon evankeliumin ja sen koko opin puhtaana raamatullis-luterilaisena. Erityisen hienoa oli saada pastori Edward Brockwellin kuvaus. Hän tuli Suomeen Missourisynodista Amerikasta Britannian kautta ja etsi täältä juuri sellaista kirkkoa kuin me olemme. Ja mikä vielä ihmeellistä, kansankirkon pastorit osasivat sanoa hänelle, että meidän STLK-mme on juuri hänen etsimänsä kirkko.

Juho Valven runo Pyhän sanan valossa tuskin on monellekaan nuoremmassa polvessa tuttu. Siinä on jotakin siitä jalosta hengestä, missä seurakuntiemme toiminta alkoi, ja se kannattaa julkaista aina silloin tällöin uusien polvien iloksi. Juho Valve oli kansakoulunopettaja ja pastori Kauko Valven isä.

Carl Manthey-Zornin lapsille kirjoitetut opetukset tuovat esille hyvin tärkeimman asian kulloinkin käsiteltävänä olevasta raamatunkohdasta. Vanhemmatkin kristityt voivat niitä lukea opikseen. Zornilla oli poika Carl ja hänellä pojanpoika Carl. Tämän Carl Kolmannen kirkossa New Jerseyssä pidin vuonna 1963 englanniksi jumalanpalveluksen, kun hän itse oli lomalla. Hän oli niitä isoisänsä lastenlapsia, joita varten isoisä kirjoitti nämä opetukset ja joille hän luki ne ennen julkaisemista.

Luterilainen toivottaa lukijoilleen siunattua, armorikasta vuoden jatkoa.

MS

Seuraavassa numerossa

Pastori Kimmo Närhi ja vikaari Vesa Hautala kävivät tammikuussa Nigeriassa luterilaisten ibojen keskuudessa igbonkielisen STLK:n kristinopin julkaisemisen johdosta. Siitä enemmän ensi numerossa.

Talvileiri

14.–16.3.2014

Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko

TEEMA: Kristus antaa kiusatulle voiton kiusaajasta

Pe 14.3.

12.00 Saapuminen

13.00 Avaus

14.00 Kristus vapauttaa kiusaajan vallasta

16.00 Taistelu hyvästä omastatunnosta

18.00 Lasten tunti, nuorten tunti

19.00 Iltahartaus (Ef. 6:11–17), iltaohjelmaa

Ruokailut klo 12, 15, 17 ja 20

La 15.3.

9.00 Aamuhartaus (1 Piet. 5:8)

9.30 Kristuksen apu kiusaajaa vastaan kristityn arkielämässä

10.30 Kristuksen voitto ja väärät opit

11.30 Virsitunti

13.00 Lasten tunti, nuorten tunti

14.00 Hengellisen elämän hoitaminen armonvälineillä kiusaajaa vastaan

16.00 Nigerian matkan kuulumiset

18.00 Kristuksen apu lankeemuksia vastaan ja langenneille

19.00 Iltahartaus (Kol. 2:15), iltaohjelmaa

Ruokailut klo 8, 12, 15, 17 ja 20

Su 16.3.

9.00 Aamurukous

10.00 Raamattutunti: Matt. 4:1–11

12.00 Ruokailu

14.00 Ehtoollisjumalanpalvelus

Leiri pidetään Siitamajalla, os. Siitamaja 33 35300 Orivesi.

Osallistumismaksu: Aikuiset koko ajalta 60 euroa tai 22 euroa / päivä.

Lapset, nuoret, opiskelijat, yksinhuoltajat ja työttömät puoli hintaa.

Ilmoittautuminen viimeistään pe 28.2. Mika Bergmanille, 040 8650 372,

mika.bergman@helsinki.fi

Avioliittoon vihitty:

Petteri Julius Lehtonen ja Hanna Marika Seppälä.

Armossa, Herra, suojele

Myös tätä pariskuntaas,

Vaaroissa auta, varjele,

Vie heidät valtakuntaas.

Suo, Herra, että ainiaan

He rakastavat toisiaan,

Sinua ylistävät.

VK-38 252:7

Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko

Toimintatietoja

Helsinki, Fabianinkatu 13 A 1: *Jumalanpalvelukset* joka sunnuntai klo 11. HPE 9.2., 2.3., 23.3., 13.4. ja 11.5. *Poikkeus*: ei jumalanpalvelusta 20.4. (ks. pääsiäisjuhla, Lahti) *Raamattutunti* Efesolaiskirjeestä torstaisin klo 19. *Nuorten ja nuorten aikuisten ilta* la 8.2., 22.2., 8.3., 22.3., 5.4. ja 19.4. klo 18. *Pyhäkoulu* sunnuntaisin paitsi ei ehtoollispyhinä klo 10.

Hämeenlinna, Saaristenkatu 22: *Jumalanpalvelus* (HPE) su 16.2. 9.3., 6.4. ja 18.5. klo 14.

Joensuu/Kontiolahti, *Jumalanpalvelus* (HPE) ke 12.2., 19.3., 23.4. ja 14.5. klo 18.

Jyväskylä, Brockwell, Tyypäläntie 8 C 19: *Jumalanpalvelus* (HPE) su 2.2. klo 16 ja Keisala, Keskisentie 1 B 55: *Jumalanpalvelus* su 9.2., 16.2., (HPE) 23.2., (HPE) 2.3., 9.3., 16.3., (HPE) 23.3., 30.3., (HPE) 6.4., 13.4., 20.4., (HPE) 27.4., (HPE) 4.5., 11.5., 18.5., (HPE) 25.5. Kaikki tilaisuudet klo 16. Huom. Paikka saattaa muuttua sopimuksen mukaan.

Kokkola *Jumalanpalvelus* (HPE) pe 14.2., pe 22.3., 11.4. ja to 8.5. klo 18.30

Kuusankoski: kokoonnutaan kodeissa sopimuksen mukaan.

Kyyjärvi, *Jumalanpalvelus* (HPE) pe 14.2. pe 22.3., 11.4. ja to 8.5. klo 14.

Lahti, Rajakatu 7: *Jumalanpalvelus* joka sunnuntai klo 10. HPE 16.2., 23.2., 9.3., 6.4., 20.4. (klo 11), 27.4. ja 18.5. Ei jumalanpalvelusta 16.3. *Raamattutunti* ke 5.2., 19.2., 5.3., 26.3., 9.4., 7.5. ja 21.5. klo 15. *Kiirastorstain ehtoollisen-vietto* to 17.4. klo 17. *Pääsiäisjuhla* su 20.4. alkaen ehtoollisjumalanpalveluksella klo 11.

Mänttä, Sihvola, Etelätie 3: (HPE) su. 24.1., (HPE) 21.2., (HPE) 21.3., (HPE) 16.5., kaikki tilaisuudet klo 13.

Pori, Marttala, Valtakatu 7: *Jumalanpalvelus* (HPE) la 15.2., 8.3., 12.4. ja 10.5. klo 17.

Siitamaaja, *Talvileiri* pe 14. – su 16.3.

Tampere, Marttala, Hämeenpuisto 39 A: *Jumalanpalvelus* joka sunnuntai klo 14. HPE 23.2., 30.3. ja 27.4.

Turku, Vähä-Hämeenkatu 12: *Jumalanpalvelus* (HPE) la 22.2., 29.3. ja 26.4. klo 15. *Helatorstain juhla* to 29.5. klo 11.

Tyrnävä: *Jumalanpalvelus* (HPE) pe 9.5. klo 15.30.

Vaasa, Marttala, Kirjastonkuja: *Jumalanpalvelus* (HPE) la 15.2., 8.3., 12.4. ja 10.5. klo 11.

Mualla

pyyntöjen ja sopimuksen mukaan.
Kaikki sydämellisesti tervetulleita!

Yhteystiedot:

Pastori Kimmo Närhi,
Rajakatu 7, 15100 Lahti,
puh. 040-7567659,
Sähköposti:
kimmo.narhi@luterilainen.com
Pastori Edward Brockwell,
Tyypäläntie 8 C 19, JYVÄSKYLÄ.
Puh. 050-4331100 ja sähköposti
ebrocke@gmail.com
STLK:n verkkosivut:
www.luterilainen.com

Sisällys:

Uskoviien oikeus ja velvollisuus arvioida oppia, Martti Luther.....	2
Mikä johti tunnustuksellisten seurakuntien syntyyn, MS.....	3
Pyhän Sanan valossa, JV.....	5
Kristillinen kirkko olemukseltaan ja maailmassa toimivana, AAU.....	6
Miten löydän Kristuksen Kirkon.	
Kristuksen Kirkon peittäämättömät tuntomerkit, MS.....	11
Luterilainen uskonpuhdistus, AAU.....	13
Kirkollinen lumous, AAU.....	15
Ensimmäisten tunnustuksellisten seurakuntien synnystä 90 vuotta, MS....	17
Elämämme pasmat Kristuksen kädessä, MS.....	21
Teologimme kertovat tiestään STLK:on.....	22-33
Pysy uskollisena . Nuorten palsta, MS.....	34
Lapsille, CMZ.....	35-41
Pastori Rupert Leonard Efraimson, 1925-2013, MS.....	42
Kirjallisuutta, Werner Elert, MS.....	44
Tässä numerossa, toimitus.....	45
Toimintatietoja.....	46-47
Kansi: Minun lampaani kuulevat minun ääntäni, Kimmo Pälikkö	

Seurakuntien tilinumeroita: Tampere: FI74 5700 0220 0405 23,
Helsinki: FI75 1270 3000 0189 73. Luterilainen-lehti, tilausmaksut ja lahjoitukset
Luterilaiselle: FI15 8000 1700 3033 09.Kirkkokunta: 1) FI86 2205 1800 0215 59.
Pyydetään merkitsemään viitenumerot seuraavasti: kotimaan työ 4200, ulkolähetys
7003, opintorahasto 7100. 2) Kirjamyynti FI44 8000 1801 4770 85.

Julkaisija: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko.
Tilauhinta 2014: Kotimaassa 25 e vuosikerta, ulkomaille 35 e
Toimitus: Päätoimittaja: Markku Särelä, Siitamaja 36, 35300 ORIVESI
puh. 040-5200579. Sähköposti markku.sarela@kolumbus.fi
Taitto, kuvitus: Kimmo Pälikkö.
Tilaukset, osoitteenmuutokset yms. pyydetään lähettämään joko tavallisena
postina tai sähköpostina os.: Luterilainen c/o Leena Särelä, Ullanmäentie
11 A 11, 02750 Espoo. Sähköposti: leena.sarela@luukku.com. Jos se ei ole
mahdollista, niin muutokset voi antaa puhelimitse päätoimittajalle.
Tilausmaksut, Luterilainen-lehden pankkitilille numero: FI15 8000 1700
3033 09
Kirkon internet-sivut: www.luterilainen.com

Hinta 4 euroa

Oriveden Sanomalehti